

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Dopady pandemie koronaviru na českou ekonomiku

**Impacts of the coronavirus pandemic on the Czech
economy**

Simona Skalná

Cheb 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Dopady pandemie koronaviru na českou ekonomiku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Cheb dne 14. 4. 2021

v. r. Simona Skalná

Poděkování

Tímto bych velmi ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Haně Kunešové, Ph.D. za vstřícný přístup, cenné informace a odborné rady, které mi během zpracování poskytla. Dále bych ráda poděkovala všem podnikatelským subjektům za ochotu a poskytnutí cenných informací i v této nelehké době.

Obsah

Úvod	7
1 Vymezení cestovního ruchu	8
1.1 Cestovní ruch	8
1.2 Typologie cestovního ruchu	8
1.3 Ekonomické přínosy cestovního ruchu pro Českou republiku	10
2 Služby cestovního ruchu.....	11
2.1 Klasifikace služeb cestovního ruchu	11
2.2 Stravovací služby	12
3 Pandemie koronaviru v ČR a přijatá opatření	14
3.1 Šíření nemoci COVID-19 v ČR v roce 2020	14
3.2 Opatření vlády proti šíření nemoci COVID-19 v ČR v roce 2020	16
3.3 Dotační programy na pomoc postiženým subjektům v roce 2020.....	24
4 Metodika praktické části.....	28
5 Dopady pandemie na stravovací služby v ČR.....	30
5.1 Dopady na obor stravovacích služeb v ČR v roce 2020	30
5.2 Dopady na vybrané podnikatelské subjekty ve stravovacích službách.....	32
5.2.1 Podnik č. 1	32
5.2.2 Podnik č. 2	38
5.2.3 Podnik č. 3	44
5.2.4 Podnik č. 4	49
5.2.5 Podnik č. 5	55
6 Shrnutí zjištěných poznatků	60
Závěr	63
Seznam použitých zdrojů	65

Seznam tabulek.....	72
Seznam obrázků	73
Seznam použitých zkratk.....	74
Seznam příloh	75
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Na konci roku 2019 byl v čínském městě Wu-chan objeven nový druh koronaviru, který se rychle rozšířil do celého světa a způsobil vysoké ztráty na lidských životech. V rámci zdravotní ochrany občanů zaváděly země epidemická opatření. Pandemie koronaviru zasáhla občany, podnikatelské subjekty a další organizace v České republice. Provoz podniků stravovacích služeb byl odkázán na znění vládních opatření, která zakazovala či omezovala podnikatelskou činnost stravovacích služeb v ČR.

Tato práce se v rámci širšího tématu Dopady pandemie koronaviru na českou ekonomiku zaměřuje na problematiku dopadů pandemie na stravovací služby a vybrané poskytovatele stravovacích služeb v ČR. Na základě toho byl také stanoven cíl bakalářské práce.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit dopady pandemie koronaviru na konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb v ČR. Dílčím cílem práce je zjistit názor vybraných podnikatelských subjektů na budoucnost stravovacích služeb v ČR, které byly zasažené pandemií koronaviru v ČR.

Strukturu bakalářské práce tvoří šest kapitol. Kapitola 1 a kapitola 2 představují teoretický úvod do problematiky cestovního ruchu, služeb cestovního ruchu a oblasti stravovacích služeb v ČR.

Kapitola 3 je zaměřená na šíření nemoci COVID-19 v ČR, vládní opatření proti šíření nemoci COVID-19 a dotační programy na podporu podnikatelským subjektům v ČR.

V kapitole 4 je vysvětlena metodika praktické části a je uveden časový harmonogram zpracování praktické části práce.

Těžištěm práce je kapitola 5, která popisuje dopady pandemie na obor stravovacích služeb a konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb v ČR.

Kapitola 6 shrnuje získané poznatky z rozhovorů s vybranými podnikatelskými subjekty v oboru stravovacích služeb a zhodnocuje dopady pandemie koronaviru na vybrané subjekty.

1 Vymezení cestovního ruchu

1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významnou součástí našich životů v dnešním moderním světě 21. století. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů. (Indrová, Malá, Mlejnková, Netková & Vaško, 2004, s. 7)

Mezinárodní organizace cestovního ruchu (UNWTO), která se zaměřuje na propagaci udržitelného a všeobecně dostupného cestovního ruchu, na svých oficiálních webových stránkách uvádí v glosáři pojmů cestovní ruch jako „*sociální, kulturní a ekonomický fenomén, který zahrnuje pohyb osob do zemí nebo na místa jejich obvyklého prostředí pro osobní, obchodní nebo profesionální účely.*“ (UNWTO, n.d.)

Pro vymezení pojmu „cestovní ruch“ existuje celá řada odborných definic. Podle Horner a Swarbrooke (2003, s. 53) se obecně cestovní ruch definuje jako „*krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností.*“

Subjektem CR je podle Beránka (2013, s. 19) účastník cestovního ruchu, který uspokojuje své „turistické“ potřeby. Účastníky CR můžeme rozlišovat na návštěvníka (turistu nebo výletníka) či stálého obyvatele (rezidenta).

1.2 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme rozlišovat podle jednotlivých forem a druhů cestovního ruchu.

Formy cestovního ruchu

Formy zohledňují konkrétní potřeby účastníků cestovního ruchu.

Mezi základní formy podle Ryglové, Buriana a Vajčnerové (2011, s. 20) patří:

- rekreační CR – přispívá k regeneraci fyzických a duševních sil člověka;
- kulturně – poznávací CR – je cílený na poznávání historie, kultury a tradic;
- sportovně – turistický CR – využívá zájmů lidí o aktivní odpočinek;
- léčebný a lázeňský CR – je zaměřen na léčbu a prevenci.

V dnešní moderní době 21. století můžeme pozorovat velké množství specifických forem, které jsou zejména ovlivněny trendy v cestovním ruchu a ve světě. Mezi **specifické formy** Francová (2003, s. 33) zahrnuje: kongresový, lovecký, dobrodružný, veletržní, náboženský apod.

Druhy cestovního ruchu

Cestovní ruch je možné členit dle různých kritérií, např. Hesková, Beránek, Dvořák, Novacká a Oriška (2011, s. 25) podle geografického hlediska člení cestovní ruch na:

- domácí CR – cestování a pobyt domácího obyvatelstva ve vlastní zemi;
- zahraniční CR – je spojený s cestováním a pobytem rezidentů v zahraničí;
- mezinárodní CR – tvoří aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch několika států a regionů.

Podle Heskové a kol. (2011, s. 25) můžeme rozlišovat také aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch. Aktivní zahraniční CR představuje příjezd zahraničních návštěvníků do cílové země a pasivní zahraniční CR zahrnuje cestování domácích rezidentů do cílové země.

Francová (2003, s. 32) člení cestovní ruch z hlediska způsobu účasti a formy úhrady nákladů na:

- volný CR – účastník si svou cestu hradí v plné výši ze svých finančních prostředků;
- vázaný CR – za účastníka hradí cestu v plné výši nebo částečně jiný subjekt.

Čertík, Attl, Sysel a Vitáková (2001, s. 17) člení cestovní ruch z hlediska délky trvání na:

- krátkodobý CR – krátkodobé pobyty do 3 dnů, které zahrnují 2 přenocování;
- dlouhodobý CR – pobyty delší než 3 dny.

Dále Čertík a kol. (2001, s. 17) člení cestovní ruch podle způsobu zabezpečení jeho průběhu na:

- organizovaný CR – účast je zajišťována prostřednictvím zprostředkovatele;
- neorganizovaný CR – účast si zajišťuje sám účastník.

Indrová a kol. (2004, s. 25) z hlediska počtu účastníků člení cestovní ruch na:

- individuální CR – účastník cestuje sám nebo nejvýše s rodinou;
- skupinový CR – cesta a pobyt jsou zajišťované hromadně pro kolektivy.

Odvětví cestovního ruchu má pro českou ekonomiku řadu ekonomických přínosů, které jsou shrnuty v následujícím textu.

1.3 Ekonomické přínosy cestovního ruchu pro Českou republiku

Odvětví cestovního ruchu představuje významnou roli v oblasti národního a světového hospodářství. Podílí se na tvorbě HDP, zaměstnanosti, platební bilanci státu, příjmech státního a místního rozpočtu. V neposlední řadě ovlivňuje velký počet dalších na sobě navazujících odvětvích a sektorů např. dopravu a obchod. (Vystoupil, Šauer, Holešinská & Metelková, 2006)

Cestovní ruch v ČR představuje z dlouhodobého hlediska cca 3 % na HDP, s 240 tisíci přímých pracovních míst (4,5 % podílu na celkové zaměstnanosti) a celkovým obratem téměř 13 miliard eur. (Dostálová, 2020) Podle Českého statistického úřadu ([ČSÚ], 2021) v roce 2019 tvořil cestovní ruch 2,9 % HDP ČR a zaměstnával 239,6 tisíc osob. V roce 2019 navštívilo ČR 37,2 miliónu zahraničních návštěvníků. Občané ČR v roce 2019 realizovali téměř 86 milionů cest v tuzemsku a 13 milionů cest do zahraničí.

Významnou součástí odvětví cestovního ruchu jsou služby cestovního ruchu, na které se zaměřuje následující kapitola.

2 Služby cestovního ruchu

Služby jsou velmi významné pro cestovní ruch. Hesková a kol. (2011) zdůrazňuje, že služby CR představují heterogenní soubor užitečných efektů určených na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu. Služby CR mají průřezový charakter, tj. produkují je nejen podniky cestovního ruchu, ale i další subjekty soukromého a veřejného sektoru. Služby jsou nedílnou součástí produktu cestovního ruchu a uspokojení potřeb účastníků CR (viz kapitola 1.1).

Orieška (2010, s. 11) uvádí, že velký vliv na poptávku po službách cestovního ruchu má sezónnost, politická stabilita země, psychologická situace domácího obyvatelstva, ekonomické a sociální problémy.

2.1 Klasifikace služeb cestovního ruchu

Odborná literatura (např. Oriška, 2010; Hesková a kol., 2011; Jakubíková, 2012) uvádí různá členění služeb cestovního ruchu.

Základní členění služeb CR je podle Oriška (2010, s. 13) na:

- a) **služby cestovního ruchu** – jedná se o služby producentů služeb (dopravních, ubytovacích, stravovacích, lázeňských apod.) a zprostředkovatelů služeb (cestovních kanceláří, cestovních agentur a turistických informačních kanceláří);
- b) **ostatní služby** – podniky, které poskytují specializované služby pro cestovní ruch např. zdravotnická zařízení, policie a pošta.

Služby cestovního ruchu souvisejí primárně s uspokojováním potřeb účastníků cestovního ruchu a ostatní služby jsou určené převážně místnímu obyvatelstvu s tím, že účastníkům cestovního ruchu je určena část produkce.¹ (Hesková a kol., 2011, s. 106)

Orieška (2010, s. 14-15) služby člení podle charakteru spotřeby na:

- osobní - jejich užitný efekt se dostaví přímo a bezprostředně;
- věcné - jsou zprostředkovány hmotným statkem.

¹ Struktura služeb je znázorněná v příloze A

Podle místa se rozlišují:

- služby poskytované v místě obvyklého pobytu, služby poskytované během přepravy a služby v rekreačním prostoru. (Jakubíková, 2012, s. 22)

Podle ekonomického hlediska existují služby:

- placené a neplacené. (Hesková a kol., 2011, s. 105)

Podle způsobu zabezpečení se rozlišují:

- služby vlastní, služby poskytované dodavatelským způsobem a služby obstarávané s využitím cestovní kanceláře, agentury. (Jakubíková, 2012, s. 22)

Mezi významné služby v odvětví cestovního ruchu patří stravovací služby, které podle výše uvedených členění můžeme zařadit do služeb cestovního ruchu. Z hlediska charakteru spotřeby jsou to služby věcné. Mohou být poskytovány v místě obvyklého pobytu, během přepravy a v rekreačním prostoru. Dle ekonomického hlediska jsou to služby placené a podle způsobu zabezpečení je můžeme zařadit do služeb poskytovaných dodavatelským způsobem.

2.2 Stravovací služby

Stravovací služby se významně podílí na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu. Mají svou nezanedbatelnou pozici ve sféře obchodu a služeb a rovněž v samostatném odvětví cestovního ruchu. (Mlejnková & Indrová, 2016, s. 16) Celkově se obor pohostinství podílí významnou měrou na celkových příjmech v odvětví cestovního ruchu. Na celkovém objemu tržeb za obor pohostinství a ubytovací služby se pohostinství podílí cca 75 %. (Čertík a kol., 2001, s. 115)

Podle zákona č. 205/2020 Sb., o ochraně veřejného zdraví v § 23 odst. 1 vymezení pojmu stravovací služby zní „*stravovací služba je činnost provozovatele potravinářského podniku, která souvisí s jakoukoli fází výroby, přípravy, skladování, distribuce a uvedení pokrmů na trh za účelem jejich podávání v rámci zařízení společného stravování.*“

Zařízení, která poskytují stravovací služby, se podle Oriška (2010, s. 139) člení na:

- zařízení převážně se stravovací funkcí (základní stravování poskytuje např. restaurace);
- zařízení s funkcí doplňkového stravování a občerstvení (např. bistro);
- zařízení se společensko-zábavní funkcí (např. kavárna).

Malá, Indrová, Mlejnková, Netková a Vaško (2002, s. 41) uvádí, že můžeme stravovací zařízení rozdělovat do dvou velkých skupin. Jednotky, které slouží především k podávání hlavních jídel během dne, nebo poskytují nabídku, která může hlavní jídla nahradit, řadíme do kategorie „**restaurace**“. Patří sem např. restaurace, bistro a bufet. Provozovny, které nabízejí zákazníkům uspokojení především společensko-zábavních potřeb patří do kategorie „**bary**“. Řadíme sem např. kavárnu a espresso.

Restaurace je hostinské zařízení zajišťující obslužným způsobem stravovací služby se širokým sortimentem pokrmů základního stravování. (Čech, 1998, s. 48)

Kavárna je hostinské zařízení s obsluhou zaměřující se hlavně na prodej teplých nápojů, cukrářských výrobků, studené a teplé kuchyně. Svou funkcí a charakterem slouží k delšímu pobytu hosta. Kavárny mohou být dle svého podnikatelského konceptu i kombinovány např. (**kavárna-cukrárna**). (Ryglová a kol., 2011, s. 58)

Cukrárna je typ stravovacího zařízení, který není v dostupné odborné literatuře samostatně definován. Je to zařízení, které se nejčastěji kombinuje s kavárnou (kavárna-cukrárna). Převládá zde prodej cukrářských výrobků, který je doplněn prodejem kávy, nealkoholických nápojů a výrobků studené kuchyně.

V ČR jsou podniky stravovacích služeb velmi oblíbené. Hlavním cílem návštěvy podniků není pouze uspokojit potřebu základní výživy, ale lidé chodí i do podniků relaxovat, setkávat se s přáteli i případně pracovat (např. lidé si v kavárnách domlouvají pracovní schůzky, studenti se učí nebo zpracovávají práci na svém notebooku). Odvětví cestovního ruchu a pohostinství je citlivé na mimořádně nepříznivé události (např. přírodní katastrofy a pandemie), které často vedou k omezení nebo přerušení provozu stravovacích podniků a podstatným finančním ztrátám. (Dube, Nhamo, & Chikodzi, 2020)

3 Pandemie koronaviru v ČR a přijatá opatření

Pandemie je typ epidemie s větším rozsahem nákazy, která se vyskytuje v široké zeměpisné oblasti a postihuje mimořádně vysoký podíl populace. Pandemii můžeme též definovat jako hromadný výskyt infekčního onemocnění bez prostorového omezení. (MeDitorial, 2006)

Pandemie sužují naši společnost od začátku lidské historie. S následným rozvojem dopravy a možností cestovat na dlouhé vzdálenosti rostla možnost šíření virů a bakterií. Ve 20. století svět poznamenaly rozsáhlé pandemie s tragickými následky: španělská chřipka (1918-1919), asijská chřipka (1957) a hongkongská chřipka (1968). (Greene, 2006) Pandemie mohou negativně ovlivnit jednotlivé sektory v odvětví cestovního ruchu a celkovou ekonomickou situaci ve státě. V současné době je svět postižen pandemií koronaviru, která silně zasáhla také ČR.

3.1 Šíření nemoci COVID-19 v ČR v roce 2020

Od počátku šíření pandemie má nemoc COVID-19 ničující dopad na ekonomiku a cestovní ruch v ČR. První výskyt onemocnění se objevil v Číně a následně se začátkem roku 2020 rozšířil do Evropy. (Stanciu, Radu, Sapira, Bratoveanu, & Florea, 2020) Začátek epidemie COVID-19 sahá do 31. prosince 2019, kdy byly první případy hlášeny ve městě Wu-chan v provincii Chu-pej v Číně. (Komenda, Bulhart, Karolyi, Jarkovský, Mužík, ...Dušek, 2020)

Podle Ministerstva zdravotnictví ČR ([MZCR], 2020d) je COVID-19 vysoce infekční onemocnění, které se projevuje zejména horečkami, respiračními potížemi, bolestmi svalů a velké únavy. Světová zdravotnická organizace (WHO) vyhlásila 30. ledna 2020 PHEIC tzv. globální zdravotní stav nouze kvůli špatně se vyvíjející epidemické situaci ve světě. (WHO, 2020a) Následně se COVID-19 začal nekontrolovatelně rozšiřovat do zemích světa, a z toho důvodu WHO prohlásila 11. března 2020 koronavirus za pandemii. (WHO, 2020b) Dne 13. března 2020 vyhlásila WHO za epicentrum šíření nákazy Evropu. (WHO, 2020c)

Dne 24. února 2020 upozorňovalo Ministerstvo zdravotnictví na špatně se vyvíjející epidemickou situaci v regionech Itálie, kam lidé jezdili lyžovat. (MZCR, 2020e) Následně bylo českým občanům doporučováno, aby raději do zasažených regionů nejezdili. O pár dní později, 1. března 2020 Ministerstvo zdravotnictví ohlásilo první potvrzené případy nákazy COVID-19 v ČR. (MZCR, 2020f)

Vzhledem k špatně se vyvíjející epidemické situaci v ČR, vláda dne 12. března 2020 vyhlásila pro území ČR z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru **nouzový stav**.² (ÚZ 1379, 2020) Dne 16. března 2020 **zasedal Ústřední krizový štáb**, který byl svolán v souvislosti s potřebou řešení nouzového stavu a zamezení dalšího šíření nákazy. (MZCR, 2020g)

Na začátku pandemie se ČR potýkala s obrovským nedostatkem ochranných pomůcek (dezinfekce, roušky). Mnoho občanů ČR na tuto situaci reagovalo a lidé si začali vyrábět ochranné pomůcky, které rozdali všem potřebným např. do nemocnic, pečovatelských domů, seniorům a dalším občanům města.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch na tiskové konferenci dne 8. dubna 2020 oznámil „*současný vývoj nám ukazuje, že se nám podařilo nekontrolovatelné šíření zastavit a je možné se připravit na pozvolný a kontrolovaný návrat k normálnímu životu.*“ Vývoj celkové epidemické situace v ČR se zlepšoval a stával se stabilním. (MZCR, 2020h) Během letní sezóny 2020 rostl počet nakažených infekční nemocí COVID-19,³ ale počet hospitalizovaných osob a osob v těžkém stavu klesal v porovnání s březnem a dubnem roku 2020. V září 2020 narůstal počet hospitalizovaných a počet osob ve vážném stavu.⁴

Dne 17. září 2020 Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch na tiskové konferenci informoval veřejnost o špatném vývoji a zvyšujícím se počtu osob nakažených infekční nemocí COVID-19. (MZCR, 2020ch) V listopadu 2020 došlo k poklesu počtu nakažených (viz obr. 2) a k poklesu hospitalizovaných osob (viz obr. 3).

Ministr zdravotnictví Jan Blatný na tiskové konferenci konané dne 11. prosince 2020 uvedl, že se epidemická situace v ČR zhoršuje. (MZCR, 2020i)

² Podrobněji v kapitole 3.2 Opatření vlády proti šíření nemoci COVID-19 v ČR.

³ Šíření nemoci COVID-19 v ČR je znázorněno v časové ose (obr. 1 a obr. 2) na konci této kapitoly.

⁴ Vývoj počtu hospitalizovaných osob a osob, které měli vážný průběh onemocnění COVID-19 je zobrazeno v (obr.3) na konci kapitoly 3.2.

Vývoj počtu hospitalizovaných a počtu osob s vážným průběhem onemocnění COVID-19 se v prosinci 2020 začal opětovně zvyšovat (viz obr. 3). K zamezení rychlému šíření nemoci COVID-19 na území ČR, musela vláda zavést vládní opatření, která měla zpomalit nekontrolovatelný přenos nákazy mezi občany.

3.2 Opatření vlády proti šíření nemoci COVID-19 v ČR v roce 2020

Vzhledem k zhoršující se epidemické situace výskytu nemoci COVID-19 v České republice, vláda v polovině března roku 2020 zavedla vládní opatření na celém území ČR.⁵ Cílem vládních opatření bylo zamezit masivnímu šíření nákazy, které by mohlo způsobit přetížení nemocnic. Vládní opatření omezila činnost mnoha provozoven, podniků a osob žijících v ČR. Přijatá opatření a s nimi související omezení mobility osob ovlivnila všechna odvětví cestovního ruchu. (Antošová, Vogl, & Schraud, 2020)

Přehled vládních usnesení přijatých v první polovině roku 2020 proti šíření nemoci COVID-19:

- Vládní usnesení ze dne 12. března 2020, č. 194 (č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu): Vláda vyhlásila pro území ČR **nouzový stav** na dobu 30 dnů.

Podniky a občané ČR poprvé čelily vyhlášenému nouzovému stavu.

- Vládní usnesení ze dne 13. března 2020, č. 203 (č. 76/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala vstup pro všechny cizince**, s účinností od 16. března 2020.

Přijaté opatření, které zakazovalo cizincům vstoupit cizincům na území ČR představovalo pro velký počet podniků stravovacích služeb existenční problém. Mnoho stravovacích podniků je umístěno v blízkosti turisticky známých památek a jejich hlavním zdrojem příjmů je zahraniční klientela.

⁵ Přehled vládních opatření proti šíření COVID-19 v ČR v první polovině roku 2020 uvádí Keisler, Lobotka a Kotulková (2020). Bakalářská práce v dalším textu odkazuje přímo na usnesení vlády ČR.

- Vládní usnesení ze dne 14. března 2020, č. 211 (č. 82/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala přítomnost veřejnosti** v provozovnách stravovacích služeb, s účinností od 14. března do 24. března 2020.

Stravovací podniky se musely rychle přizpůsobit novým podmínkám, situacím, změnám a řešit nové organizační a technické požadavky.

Během krátké doby následovala další vládní opatření:

- Vládní usnesení ze dne 15. března 2020, č. 215 (č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala volný pohyb osob** s výjimkou cest nezbytně nutných k obstarávání základních potřeb (např. do zaměstnání a rodinou), s účinností od 16. března do 24. března 2020.
- Vládní usnesení ze dne 18. března 2020, č. 247 (č. 106/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala všem osobám** pohyb a pobyt na všech místech bez ochranných prostředků, s účinností od 19. března 2020.

Zaměstnavatelé byli povinni nařídit svým zaměstnancům nošení roušek v prostorech podniku.

- Vládní usnesení ze dne 9. dubna 2020, č. 396 (č. 156/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu): Vláda **rozhodla o prodloužení nouzového stavu** do 30. dubna 2020.
- Vládní usnesení ze dne 30. dubna 2020, č. 485 (č. 219/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu): Vláda znovu **vyhlásila prodloužení** nouzového stavu do 17. května 2020. Následně vláda neprodloužila nouzový stav po 17. květnu.

Dne 30. dubna 2020 vláda schválila pravidla pro rozvolňování opatření. (Vláda ČR, 2020e) Dne 25. května 2020 mohly **provozovny stravovacích služeb otevřít** své vnitřní prostory veřejnosti pouze za zpřísněných hygienických podmínek.⁶ (Vláda ČR, 2020b)

- Vládní usnesení ze dne 1. června 2020, č. 605: Vláda vyhlásila mimořádná opatření, ve kterém **omezuje provoz** provozoven stravovacích služeb v čase mezi 23:00-06:00 hod, s účinností od 8. června 2020 do odvolání.

⁶ Postupné fáze rozvolňování podnikatelských aktivit jsou znázorněné v příloze B.

Vláda postupně rozvolňovala přijatá opatření proti šíření nemoci COVID-19. V průběhu letních měsíců se začal pomalu vracet život, který byl před pandemií koronaviru. Vzhledem k velkému úbytku zahraničních turistů během letních měsíců vedení Prahy na tuto skutečnost reagovalo (např. v Praze vznikla kampaň *V PRAZE jako DOMA*, jejímž cílem byla podpora návštěvnosti města a podniků cestovního ruchu domácími návštěvníky). („Startuje kampaň“, 2020)

Po uplynutí letních měsíců (červenec a srpen) byl začátkem října 2020 znovu vyhlášen nouzový stav a přijatá krizová opatření kvůli vysokému nárůstu počtu nakažených nemocí COVID-19.⁷

S ohledem na první vlnu nákazy, která se na území ČR rozšiřovala v období (březen, duben a květen), podnikatelé mohli očekávat, jaká vládní opatření mohou nastat s ohledem na vývoj epidemické situace. Podniky a občané v ČR čelily druhé vlně nákazy COVID-19.

Přehled vládních usnesení přijatých ve druhé polovině roku 2020 proti šíření infekční nemoci COVID-19:

- Vládní usnesení ze dne 30. září 2020, č. 957 (č. 391/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu): Vláda **vyhlásila** pro území ČR nouzový stav, s účinností od 5. října 2020 na dobu 30 dnů.

Majitelé podniků jsou znovu vystaveni vyhlášenému nouzovému stavu v ČR.

- Vládní usnesení ze dne 30. září 2020, č. 958 (č. 392/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **omezila provoz** provozoven stravovacích služeb v čase mezi 22:00-06:00 hod., s účinností od 5. října do 18. října 2020.

Vláda omezila otevírací dobu stravovacím podnikům, která mohla pro velký počet stravovacích podniků znamenat velký úbytek tržeb.

⁷ Vývoj počtu osob nakažených nemocí COVID-19 znázorňuje časová osa v (obr. 3 a obr. 4) na konci této kapitoly 3.3

- Vládní usnesení ze dne 8. října 2020, č. 995 (č. 399/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **omezila provoz** provozovněm stravovacích služeb v čase 20:00-06:00 hod., s účinností od 9. října do 11. října 2020.

Vláda opakovaně měnila otevírací dobu stravovacím podnikům v ČR. Následující přijaté vládní opatření výrazně ovlivnilo celkový pohyb občanů v ČR.

- Vládní usnesení ze dne 21. října 2020, č. 1078 (č. 424/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala volný pohyb osob** na území ČR s výjimkou cest do zaměstnání, nezbytné návštěvy příbuzných apod., s účinností od 22. října do 3. listopadu 2020.
- Vládní usnesení ze dne 21. října 2020, č. 1079 (č. 425/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala přítomnost osob** v provozovněch stravovacích služeb, s účinností od 22. října do 3. listopadu 2020. Dále vláda **zakázala prodej** mimo provozovnu stravovacích služeb (např. výdejového okénka) v čase mezi 20:00-05:59 hod, s účinností od 22. října do 3. listopadu 2020.

Stravovací podniky byly nuceny znovu po pár měsících uzavřít své vnitřní prostory. Provoz podniku fungoval pouze přes výdejní okénko, přes které mohl podnik prodávat své výrobky široké veřejnosti.

Dne 13. listopadu 2020 Ministerstvo zdravotnictví představilo nový systém, který bude epidemickou situaci hodnotit podle rizikového skóre: Protiepidemický systém – tzv. PES. Hlavním cílem protiepidemického systému PES bylo vytvoření přehledného systému, ve kterém si mohli občané a podnikatelé lépe představit epidemickou situaci kraje, ve kterém pobývají. (MZCR, 2020b)

- Vládní usnesení ze dne 16. listopadu 2020, č. 1192 (č. 465/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala prodej** mimo provozovnu stravovacích služeb (např. výdejové okénko) v čase mezi 21:00-04:59 hod, s účinností od 18. listopadu do 20. listopadu 2020.
- Vládní usnesení ze dne 20. listopadu 2020, č. 1195 (č. 471/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu): Vláda **vyhlásila prodloužení** nouzového stavu do 12. prosince 2020.

- Vládní usnesení ze dne 20. listopadu 2020, č. 1201 (č. 477/2020 Sb., o přijetí krizového opatření): Vláda **zakázala prodej** mimo provozovnu stravovacích služeb (např. výdejové okénko) v čase mezi 23:00-04:59 hod., s účinností od 23. listopadu do 12. prosince 2020.

Dne 29. listopadu 2020 vláda oznámila **přechod** ze čtvrtého stupně na třetí stupeň protiepidemického systému s platností od 3. prosince 2020. Podniky stravovacích služeb mohly otevřít vnitřní prostory, ale pouze za zpřísněných hygienických podmínek. (Vláda ČR, 2020a)

- Vládní usnesení ze dne 10. prosince 2020, č. 1294 (č. 521/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu): Vláda **vyhlásila prodloužení** nouzového stavu do 23. prosince 2020.

Dne 14. prosince 2020 vláda rozhodla, že se ČR dne 18. prosince 2020 vrátí do 4. stupně PES kvůli zhoršující se epidemickému stavu. Následně se znovu uzavřely stravovací podniky a mohly prodávat své výrobky pouze prostřednictvím výdejního okénka. (Vláda ČR, 2020c)

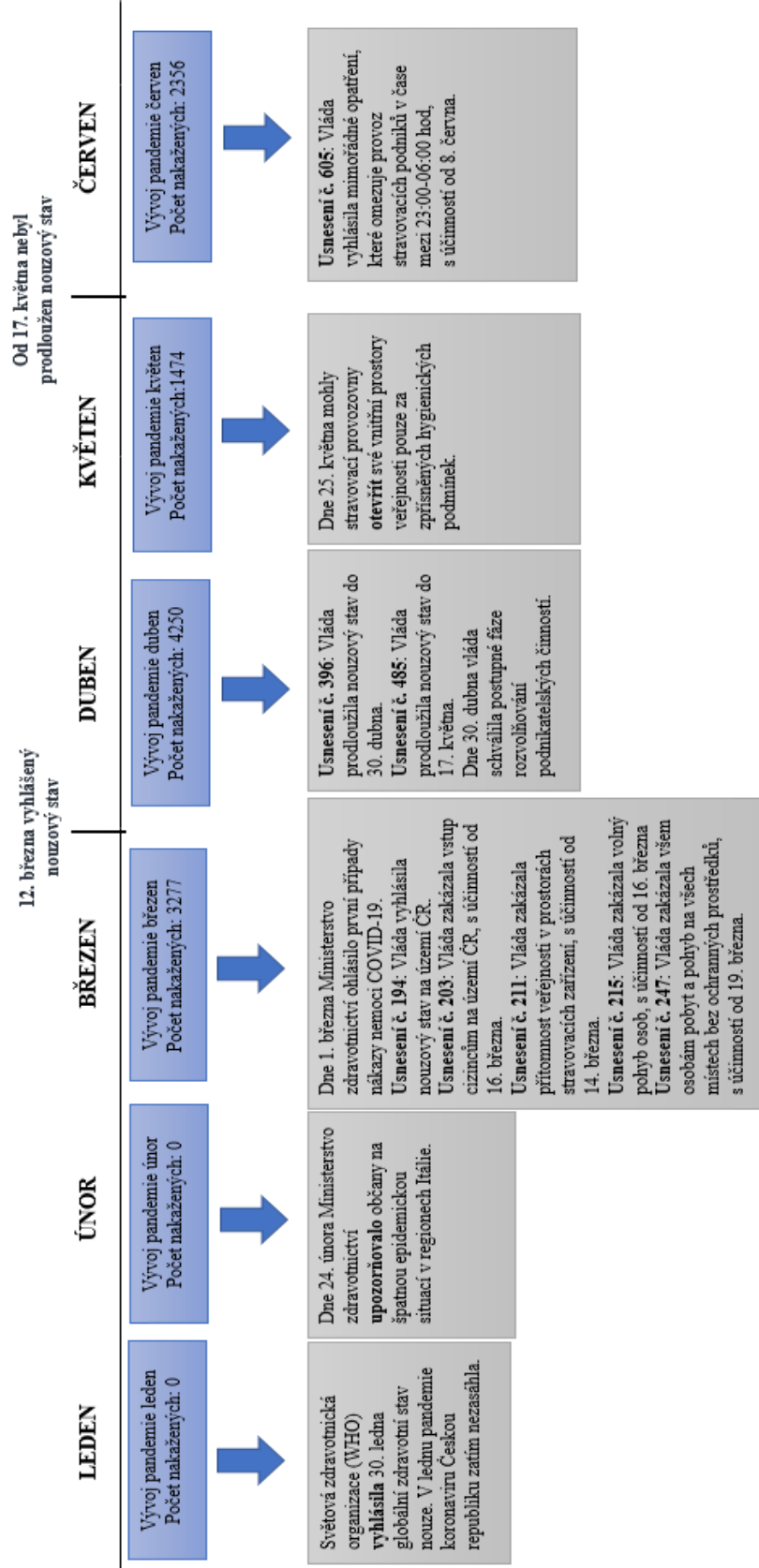
- Vládní usnesení ze dne 23. prosince 2020, č. 1373 (č. 593/2020 Sb., o prodloužení nouzového stavu): Vláda **rozhodla o prodloužení** nouzového stavu do 22. ledna 2021.

Přijatá vládní opatření v průběhu roku 2020 omezila a dočasně zastavila ekonomické aktivity podniků stravovacích služeb, proto vláda zavedla dotační programy pro podnikatelské subjekty postižené globální zdravotní krizí COVID-19.

Následující obr. 1 a obr. 2 uvádí časovou osu vývoje pandemie a přijatá vládní opatření v první a druhé polovině roku 2020.

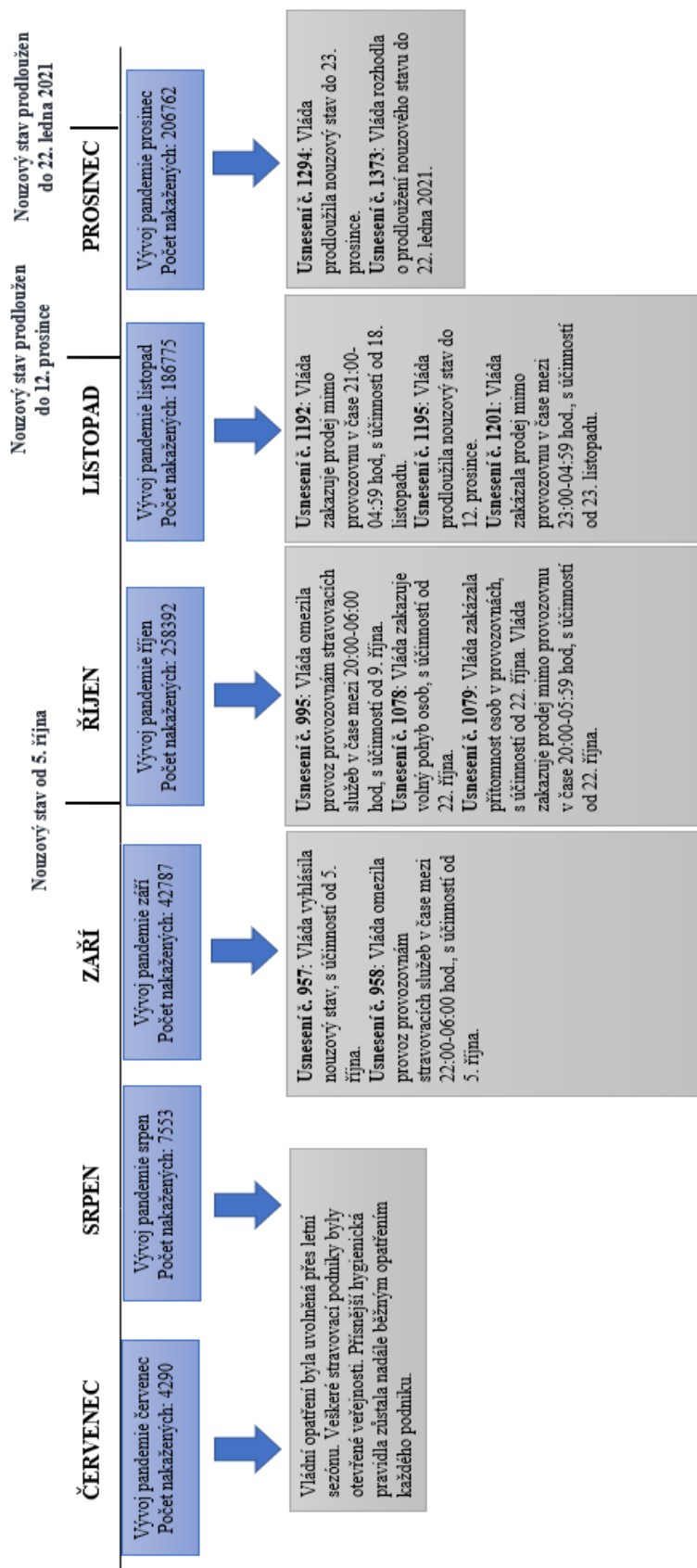
Na obr. 3 je graficky znázorněn vývoj počtu hospitalizovaných a osob s vážným průběhem onemocnění COVID-19.

Obr. 1: Vývoj pandemie a přijatá vládní opatření v ČR v první polovině roku 2020

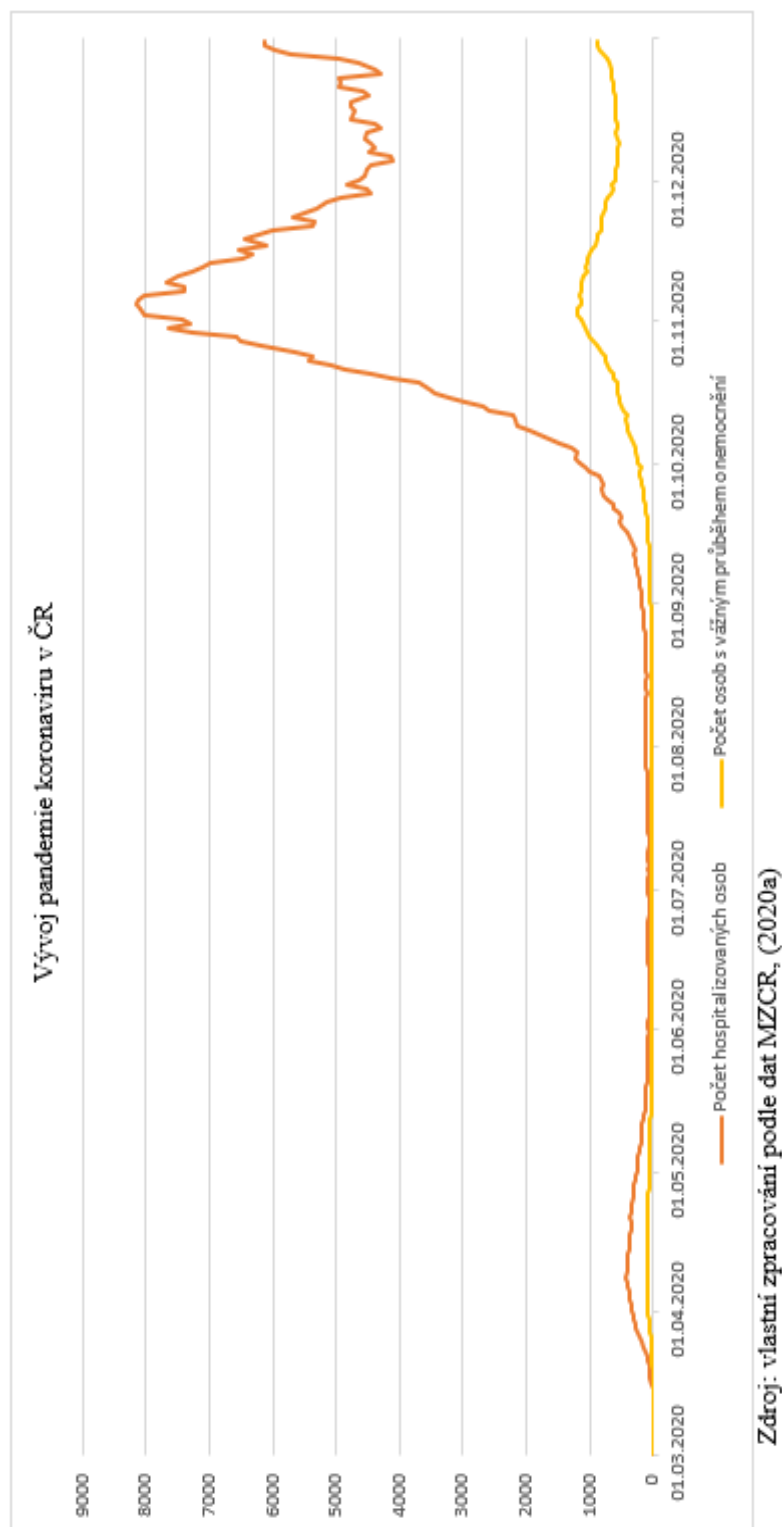
Zdroj: MZCR (2020c) a autorka (2021)

Obr. 2: Vývoj pandemie a přijatá vládní opatření v ČR ve druhé polovině roku 2020

Zdroj: MZCR (2020c) a autorka (2021)

Obr. 3: Vývoj počtu hospitalizovaných osob a osob s vážným průběhem onemocnění COVID-19 v ČR

3.3 Dotační programy na pomoc postiženým subjektům v roce 2020

Přijatá vládní opatření výrazně omezila či úplně uzavřela provoz podniků v oblasti stravovacích služeb v ČR. Mnoho podniků stravovacích služeb čelilo problémům s likviditou, udržením stávajících zaměstnanců a celkovou finanční situací podniku. Bez vládní finanční pomoci by majitelé podniků stravovacích služeb byli nuceni propustit své zaměstnance. To by mělo obrovské krátkodobé a dlouhodobé dopady na ekonomiku ČR. (MPSV, 2020b)

V průběhu roku 2020 byly přijaty následující dotační programy, které mohly využívat podniky, pokud splnily dané podmínky jednotlivých programů.

Dne 9. března 2020 vláda ČR schválila dotační program, které zřídilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou:

- **Úvěrový program COVID** je určený na podporu podnikatelů a živnostníků, kteří byli ekonomicky postiženi v důsledku výskytu nemoci COVID-19 a souvisejících vládních opatření. Žadatelům byly poskytnuty bezúročné úvěry s dvanáctiměsíčním odkladem splátek a bez dalších poplatků. (Vláda ČR, 2020d)

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020a) uvedlo, že program Úvěr COVID přináší malým a středním podnikům podporu ve formě zvýhodněných úvěrů ve výši 500 tisíc až 15 milionů Kč s nulovou úrokovou sazbou. Žádosti se mohly podávat od 1. dubna 2020.

Vládní usnesení ze dne 31. března 2020, č. 353: Vláda schválila úpravu programu Antivirus, který má následující režimy podpory zaměstnanosti:

- **Režim A** je určený pro podniky, které byly nucené uzavřít či omezit provoz na základě krizových opatření nebo měly nařízenou karanténu příslušným úřadem. Výše podpory činí 80 % uznatelných výdajů (náhrada mzdy vyplacená zaměstnanci + odpovídající výše zákonných odvodů), maximální částka je stanovena na 39 000 Kč za zaměstnance a měsíc. (MPSV, 2020a)
- **Režim B** se týká souvisejících hospodářských potíží (např. překážky v práci na straně zaměstnavatele v důsledku hospodářských potíží z důvodu šíření nemoci COVID-19). Výše podpory činí 60 % uznatelných výdajů, maximální výše na každého zaměstnance je 29 000 Kč. (MPSV, 2020a)

Uznatelným výdajem se rozumí náhrada mzdy vyplacené z důvodu překážek v práci na straně zaměstnavatele, včetně pojistného odvedeného z náhrady mzdy. (MPSV, 2020a) Vzhledem k vývoji epidemické situace v ČR, byla doba uznatelnosti nákladů po celý rok 2020 prodlužovaná.

Podniky z oblasti ubytování, stravování a pohostinství jsou zastoupené v programu Režimu A, B z 19 %. (MPSV, 2020d) Důvodem vysoké četnosti žadatelů z odvětví ubytování, stravování a pohostinství vyplývá z povinného uzavření významné části provozoven. (MPSV, 2020c) Podle průzkumu Datank pro ČSOB je Program Antivirus ze všech podpůrných programů hodnocen firmami nejlépe. (MPSV, 2020d)

Vláda dne 1. dubna 2020 schválila návrh Ministerstva financí na následující podporu:

- **Mimořádné moratorium** je určené pro podniky, které se na začátku pandemie koronaviru potýkaly s finančními problémy v důsledku propuknutí infekční nemoci COVID-19. Splátky byly odloženy poté, co dlužník oznámil tento záměr svému věřiteli a prohlásil, že k tomuto kroku přistupuje z důvodu negativního ekonomického dopadu pandemie koronaviru. (MFCR, 2020) V době do 31. srpna 2020 mohl dlužník, který je podnikatelem a který nebyl ke 12. březnu 2020 v úpadku, podat u insolvenčního soudu žádost o mimořádné moratorium. (ÚZ 1379, 2020)

Vládní usnesení ze dne 18. května 2020, č. 550: Vláda schválila podporu následujícího dotačního programu:

- **COVID-Nájemné** je určený na podporu podnikatelů, kteří museli kvůli krizovým opatřením dočasně uzavřít provozovny pro maloobchodní činnost a poskytování služeb zákazníkům v těchto provozovnách. (MPO, 2020b) Náměstkyně Martina Tauberová dodává „*program respektuje dočasný rámec Evropské komise, podle kterého je nyní možné poskytovat přímé granty až do výše 800 000 eur. Dotace, která je určena výhradně na částečnou úhradu nájemného podnikatelům, jejichž činnost ovlivnil koronavirus, se bude financovat z vládní rozpočtové rezervy.*“ (MPO, 2020d) První výzvu pro podání žádostí Ministerstvo průmyslu a obchodu zveřejnilo 19. června 2020. Rozhodné období k první výzvě bylo od 13. března do 30. června 2020. (MPO, 2020b)

Vzhledem k vývoji epidemické situace, byly po celý zbytek roku 2020 zveřejňovány nové výzvy k podávání žádostí.

Druhá výzva byla zveřejněna 16. října 2020. Rozhodné období pro druhou výzvu byl červenec, srpen a září. Výše kompenzační podpory činí 50 % nájemného. (MPO, 2020c) O finanční podporu mohl žádat nájemce, který užívá provozovnu a není v jeho vlastnictví. (MPO, 2020b)

Vládní usnesení ze dne 14. října 2020, č. 1039: Vláda schválila následující režim podpory dotačního programu Antivirus:

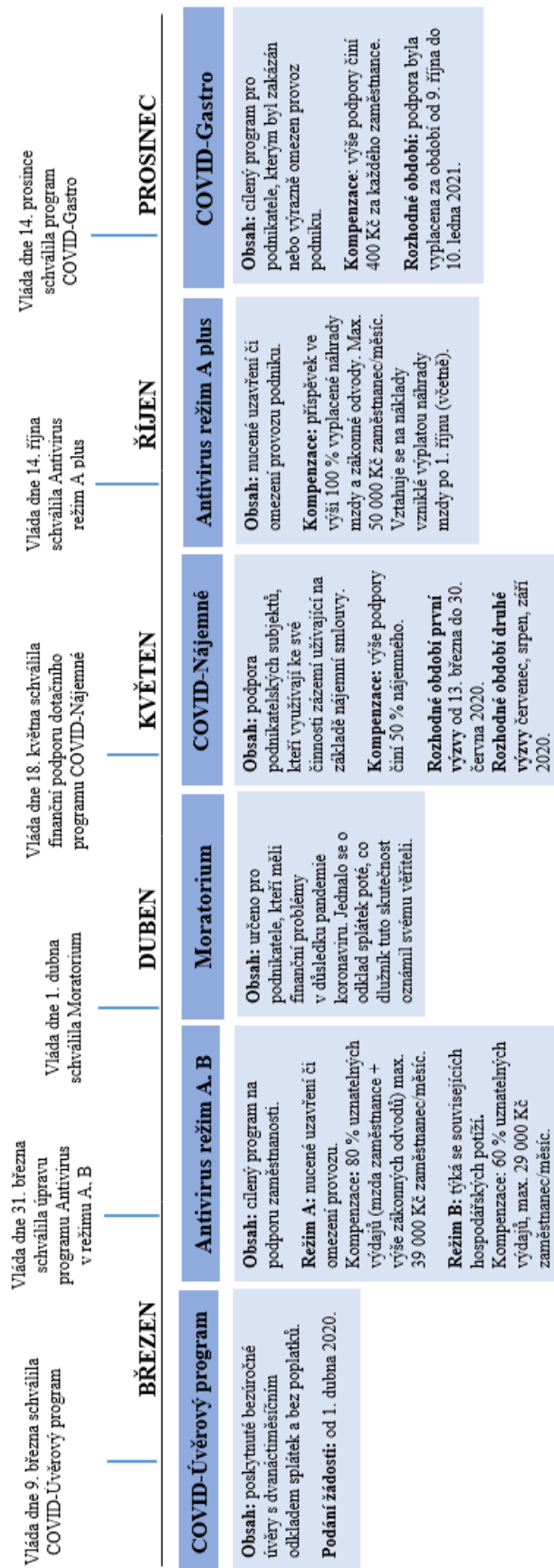
- **Režim A Plus** se týká pouze zaměstnavatelů, jejichž provoz byl nuceně uzavřen či významně omezen krizovými opatřeními. Je poskytován příspěvek ve výši 100 % vyplacené náhrady mzdy a s nimi související zákonné odvody. Maximální částka je stanovena 50 000 Kč na každého zaměstnance za měsíc. Bylo možné žádat za náklady vzniklé včetně po 1. říjnu 2020. (MPSV, 2020a)

Vládní usnesení ze dne 14. prosince 2020, č. 1328: Vláda schválila následující dotační program:

- **COVID-Gastro** je určený podnikatelům, kterým byl na základě krizových opatření vlády v rámci nouzového stavu, zakázán nebo výrazně omezen provoz podniku. Podpora byla vyplacena za období od 9. října 2020 do 10. ledna 2021. Po uplynutí rozhodného období v lednu 2021 byl zahájen další příjem žádostí. Podmínkou čerpání finanční podpory byl pokles tržeb za období 4. čtvrtletí roku 2020 oproti 4. čtvrtletí roku 2019 s tím, že pokles tržeb byl alespoň o 30 %. Výše podpory činí 400 Kč za každého zaměstnance a den, po který byla činnost na základě vládních opatření omezena. (MPO, 2021)

Následující obr. 4 zobrazuje časovou osu, na které jsou chronologicky znázorněné dotační programy podle data, ve kterém byly schválené. K jednotlivým dotačním programům je uveden krátký popis obsahu a vyplacená finanční kompenzace.

Obr. 4: Vybrané dotační programy na podporu podnikatelských subjektů v ČR v roce 2020

Zdroj: Autorka, (2021)

4 Metodika praktické části

Cílem bakalářské práce je zhodnocení dopadu pandemie koronaviru na konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb v ČR. Dílčím cílem práce je zjistit názor konkrétních podnikatelských subjektů na budoucnost stravovacích služeb v ČR, které byly zasažené pandemií koronaviru v ČR.

Autorka při svém empirickém výzkumu použila metodu polostrukturovaných rozhovorů. K úspěšnému zhodnocení dopadu pandemie koronaviru na konkrétní stravovací podnikatelské subjekty předcházela práce s odbornou literaturou, vědeckými články a prostudování webových portálů.⁸ Značným problémem při práci s odbornou literaturou bylo výrazné omezení výběru odborných knih v online knihovnách. Vyhlášená vládní opatření uzavřela provoz knihoven v ČR. Autorka byla odkázána na dostupnost odborných knih z online knihoven, kde byl rozsah výběru knih velmi omezený.

Vzhledem k potřebnému zachycení dat a proniknutí do motivů a postojů respondentů (Eger & Egerová, 2017), autorka zvolila metodu sběru dat interview (rozhovor). Před uskutečněním rozhovorů s respondenty byla potřebná přípravná fáze výzkumu, ve kterém si autorka ujasnila své cíle práce, způsob oslovení respondentů, výběr podnikatelských subjektů,⁹ vymezení konkrétních otázek apod.

Po dokončení přípravné fáze výzkumu autorka zaslala vybraným podnikatelským subjektům informační e-mail.¹⁰ Celkem bylo osloveno 17 podniků. Z celkového počtu oslovených podniků nemělo 12 podniků zájem se účastnit rozhovoru. Důvodem velkého počtu odmítnutí byla nepříznivá situace v podnicích, která byla způsobená pandemií koronaviru v ČR. Do empirického výzkumu se zapojily tři podniky z Prahy, jeden podnik z Plzeňského kraje a jeden podnik ze severu Čech. Podnikatelské subjekty, které se zúčastnily výzkumu, požádaly o zachování anonymity. Proto jsou v kapitole 5 a 6 označené pouze čísly.

⁸ Využity byly zejména oficiální webové stránky Vlády ČR, webové stránky vybraných ministerstev ČR, portál Českého statistického úřadu a Světové zdravotnické organizace (WHO – World Health Organization).

⁹ Vybrané podnikatelské subjekty autorka v minulosti navštívila.

¹⁰ Vzorový e-mail pro respondenty je uveden v příloze C.

Interview (rozhovor)

Autorka vedla polostrukturované rozhovory¹¹ s pěti podnikatelskými subjekty. Obsahem vedeného rozhovoru mezi tazatelem a respondentem bylo zodpovězení předem připravených otevřených otázek.¹² Autorka přizpůsobila pořadí kladených otázek dle vyprávěcí schopnosti respondenta. Časová náročnost jednoho rozhovoru byla 45 až 60 minut. Délka rozhovoru závisela na rozsahu odpovědí respondenta na jednotlivé otázky. Rozhovory se uskutečnily ve vnitřních prostorech podniků. Odpovědi na otevřené otázky byly zodpovězeny slovně a po předchozím souhlasu respondenta byly autorkou elektronicky zaznamenány. Po uskutečnění rozhovorů s respondenty následoval přepis odpovědí z elektronického záznamu, třídění a vyhodnocení dat.

V případě nutnosti zjištění dalších potřebných informací k výzkumu mohla autorka kontaktovat podnikatelské subjekty telefonicky nebo e-mailem.

Následující tabulka uvádí všechny činnosti spojené s praktickou částí práce.

Tab. 1: Časový harmonogram činností praktické části

Činnost	Časová náročnost
Výběr podniků	leden 2021
Kontaktování podniků	leden 2021
Příprava otázek	leden 2021
Uskutečnění rozhovorů s podniky	přelom ledna a února 2021
Přepis odpovědí	únor 2021
Třídění dat z rozhovorů	únor 2021
Vyhodnocení dat z rozhovorů	březen 2021

Zdroj: Autorka, (2021)

¹¹ Podle Egera a Egerové (2017) jsou specifické pro polostrukturované rozhovory otevřené otázky, které mohou být doplněny o několik uzavřených otázek.

¹² Souhrn otázek pro podnikatelské subjekty znázorňuje příloha D.

5 Dopady pandemie na stravovací služby v ČR

Vládní opatření, která vláda schválila od března 2020 do konce roku 2020 v důsledku šíření infekční nemoci COVID-19, měla silně negativní dopad na cestovní ruch v ČR. Podle Mezinárodní organizace cestovního ruchu (UNWTO) patří cestovní ruch mezi nejvíce zasažené odvětví po celém světě. (UNWTO, 2021)

Vzhledem k úzké provázanosti cestovního ruchu s dalšími sektory služeb silně ovlivnila pandemie také jednotlivé podniky stravovacích služeb v České republice. Asociace hotelů a restaurací České republiky (2020) v tiskové zprávě uvedla, že oblast stravování patří k nejvíce zasaženým sektorům.

5.1 Dopady na obor stravovacích služeb v ČR v roce 2020

Začátkem března roku 2020 se na území ČR začala šířit pandemie koronaviru. Kvůli šíření nemoci COVID-19 vláda vyhlásila nouzový stav a krizová opatření, jejímž cílem bylo co nejvíce eliminovat šíření nákazy v ČR (viz kapitola 3.1).

Vzhledem k následujícím přijatým vládním opatřením, která zakázala vstup cizincům na území ČR, omezila volný pohyb osob, zakázala otevřít veřejnosti vnitřní prostory stravovacích podniků, zakázala prodej ve stanoveném časovém rozmezí a omezila otevírací doby stravovacích podniků, velmi negativně ovlivnila obor stravovacích služeb v ČR. Vlivem přijatých vládních opatření byli majitelé stravovacích podniků nuceni provést řadu organizačních, technických a personálních změn. V důsledku uzavření provozovny či výraznému omezení podnikatelské činnosti a možnosti prodávat své výrobky pouze přes výdejní okénka, podniky přišly o velkou část svých tržeb. Hlavním a zásadním negativním dopadem na podniky stravovacích zařízení v ČR jsou obrovské ztráty na tržbách a s tím i související existenční problémy. Jakub Špika, Commercial Manager ze společnosti Nielsen sdělil, že provozovatelé veškerých stravovacích zařízení ztrácí za každý zavřený den více než 400 milionů Kč na tržbách. (AHR ČR, 2020)

Tab. 2: Meziroční pokles tržeb v oboru stravování a pohostinství v roce 2020 v porovnání s rokem 2019

Vývoj tržeb v oboru stravování a pohostinství v roce 2020	
Období	Meziroční pokles v %
1. čtvrtletí roku 2020	11,1 %
2. čtvrtletí roku 2020	50,4 %
3. čtvrtletí roku 2020	14,8 %
4. čtvrtletí roku 2020	55,3 %

Zdroj: ČSÚ (2020a, 2020b, 2020c, 2020d), zpracováno autorkou, (2021)

Pandemie koronaviru se v ČR začala šířit koncem prvního čtvrtletí roku 2020. Meziroční pokles tržeb v období prvního čtvrtletí roku 2020 dosahoval 11,1 % v porovnání s prvním čtvrtletím roku 2019. Tržby stravovacích podniků byly ve druhém čtvrtletí roku 2020 silně ovlivněné vyhlášeným nouzovým stavem a přijatými opatřeními. Meziroční pokles tržeb za druhé čtvrtletí roku 2020 dosahoval 50,4 %. Ve třetím čtvrtletí roku 2020 byla vládní opatření rozvolněná a následoval běžný provoz stravovacích podniků se zvýšenou pozorností k dodržování hygienických pravidel. Přes letní měsíce (červenec a srpen) byla nahrazena zahraniční klientela domácí klientelou a meziroční pokles tržeb dosahoval 14,8 %. V posledním čtvrtletí roku 2020 byl nejvyšší meziroční pokles tržeb 55,3 %. Stravovací podniky znovu čelily vyhlášenému nouzovému stavu a zavedených vládních opatření (viz kapitola 3.2), která omezila jejich podnikatelskou činnost a otevírací dobu.

Přijatá vládní opatření, která vyhlásila vláda v průběhu celého roku 2020, dopadala na jednotlivé podniky v oboru stravovacího služeb velmi rozdílně z důvodu rozsáhlého množství ovlivňujících faktorů (např. umístění podniku, zavedená klientela, schopnost vedení se rychle přizpůsobit novým situacím a podmínkám na trhu, finanční úspory podniku).

5.2 Dopady na vybrané podnikatelské subjekty ve stravovacích službách

5.2.1 Podnik č. 1

Charakteristika podniku

Podnikatelský subjekt se nachází v Praze. Majitel otevřel podnik v roce 2017. Z hlediska členění stravovacích zařízení se provozovna řadí do kategorie „bary“ (viz kapitola 2.2). Jedná se o podnik „cukrárna“, který se svou podnikatelskou činností orientuje na výrobu cukrářských výrobků, sladkého pečiva a prodeje výběrové kávy. Před pandemií koronaviru podnik zaměstnával 25 zaměstnanců.

Situace podniku počátkem roku 2020

Počátkem roku 2020 byly tržby podniku vyšší než v prosinci roku 2019. Ke konci roku mívají v podniku kvůli speciálním vánočním výrobkům zpravidla vyšší tržby než v začátcích roku nového. Speciální vánoční výrobky, které podnik prodává jsou např. vaječný likér, vánoční sušenky a těsta na vánoční cukroví. Cena speciálních výrobků je výrazně vyšší ve srovnání s ostatními výrobky sladkého pečiva a zákusků.

Reakce podniku na vládní opatření

Od března do konce roku 2020 byla vládou zavedena vládní opatření, která podnik negativně zasáhla (viz kapitola 3.2). Vedení podniku bylo nucené na přijatá vládní opatření rychle reagovat a řešit organizační, technické a personální změny v podniku. Za dobu své působnosti vedení podniku bylo zvyklé řešit nečekaně vzniklé problémy, které vyžadovaly rychlou reakci, přizpůsobení se změnám a podmínkám na trhu.

Prvotní dopad na provozovnu mělo přijaté vládní opatření, které zakazovalo přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb.¹³ To výrazně **omezilo provoz** podniku a jeho **tržby**. Pro podnik byl zákaz vstupu veřejnosti do vnitřních prostor podniku nejvíce omezující vládní opatření.

V prvním týdnu uzavření podniku si vedení domluvilo spolupráci s rozvoznou službou Wolt, která po Praze rozváží jídlo. Během jednoho týdne měl podnik nahranou denní nabídku jídel na webových stránkách rozvozné společnosti.

¹³ Stravovací podniky mohly prodávat svůj sortiment pouze přes výdejní okénko nebo v rámci zavedeného rozvozu.

Díky spolupráci s rozvozkovou službou měl podnik i jiné tržby než pouze z výdejního okénka, které byly minimální v porovnání s tržbami uplynulých měsíců (leden a únor roku 2020).

Následující vládní opatření zakazovalo cizincům vstoupit na území ČR. Tento zákaz velmi výrazně ovlivnil návštěvnost zahraniční klientely v podniku. Podnik zaznamenal vysoký **úbytek zahraničních turistů**.

V první polovině roku 2020 si vedení podniku pod vlivem přijatých vládních opatření vytvořilo e-shop s možností objednávky produktů a vlastním rozvozem. Vedení podniku kvůli vyhlášeným vládním opatřením **upravilo koncept** podnikatelských aktivit. Před pandemií koronaviru podnik svůj koncept zaměřoval přes dopoledne na snídane (brunche) a odpoledne na prodej cukrářských výrobků, sladkého pečiva a kávy. Po úpravě konceptu se podnik zaměřuje především na nabídku cukrářských výrobků, sladkého pečiva a kvalitní výběrové kávy.

Vláda přijala vládní opatření, ve kterém omezila otevírací dobu stravovacím podnikům.¹⁴ Přijaté vládní opatření podnik nezasáhlo z důvodu běžného uzavření provozovny v 19:00 hod. Dne 3. prosince 2020 vláda rozvolnila přijatá vládní opatření a vedení mohlo veřejnosti otevřít vnitřní prostory podniku. Vedení podniku uvedlo „*bylo to jedno z nejhorsích rozvolnění vládních opatření kvůli povinnosti snížit kapacitu stolů v podniku na polovinu. Lidé se v podniku neměli kam posadit.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021)

Cílem opatření bylo, aby se neshromažďovalo více lidí v prostorách, proto byla snížena kapacita stolů o polovinu. Podnik měl reagovat vhodným opatřením např. vyvěšením informace na dveře, že je kapacita momentálně obsazená. Pokud by podnik takto jednal, měli by vstup pouze lidé, kteří se mají kam posadit.

¹⁴ Vzhledem k tomu, že se postupně schvalovala jednotlivá vládní usnesení a s nimi se měnila hodina otevírací doby podniků, byla pro zákazníky a majitele podniků velmi nepřehledná a problematická v časté změně otevírací doby podniků. S postupným schvalováním vládních opatření byla povinnost uzavření podniků v časech 23:00-06:00 hod, 22:00-06:00 hod. a 20:00-06:00 hod.

Problémy podniku v první polovině roku 2020

V první polovině roku 2020 podnik poprvé čelil vyhlášenému nouzovému stavu a vládním opatřením (viz kapitola 3.2), která měla za následek následující problémy v podniku.

Kvůli rozsáhlému omezení podnikatelské činnosti bylo vedení podniku nuceno v březnu 2020 **propustit zaměstnance**, kteří byli ve zkušební době. Celkem vedení podniku propustilo za první polovinu roku 5 zaměstnanců z celkového počtu 25. Změnila se pracovní náplň zaměstnanců v podniku např. zaměstnankyně, které před vypuknutím pandemie obsluhovaly hosty v podniku se staly operátorkami na telefonu a vyřizovaly objednávky z e-shopu.

Podnik měl **finanční problémy**, které byly způsobené obrovskými finančními ztrátami. Majitelé a investoři museli podnik podpořit finančními prostředky.

Letní sezóna v podniku v roce 2020

Od začátku pandemie koronaviru měl podnik téměř nulovou zahraniční klientelu. Zahraniční klientela byla zastoupena celkově 10 % v porovnání s letní sezónou v roce 2019. Kampaň *V PRAZE jako DOMA* (viz kapitola 3.2), pomohla přilákat domácí klientelu do podniku. Letní sezónu 2020 podnik zvládl díky velké návštěvnosti domácích hostů. Návštěvnost podniku domácí klientelou vzrostla o 75 % v porovnání s letní sezónou v roce 2019. V červenci 2020 vedení podniku přijalo 2 nové zaměstnance na plný pracovní úvazek. Tržby podniku se v letních měsících (červenec a srpen) podstatně zvýšily ve srovnání s předchozími slabšími měsíci (březen, duben, květen) v roce 2020.

Problémy podniku ve druhé polovině roku 2020

Ve druhé polovině roku 2020 podnik znovu čelil vyhlášenému nouzovému stavu a přijatým vládním opatřením (viz kapitola 3.2).

Vedení podniku zaznamenalo rozsáhlé **personální problémy**. Tři zaměstnanci podali výpověď a začali si hledat nové zaměstnání. Zaměstnanci se nedokázali přizpůsobit novým pracovním podmínkám, činností, změně konceptu a nestabilní situaci v podniku. V rychlosti musel podnik řešit personální výpadky a podnik přijmul 3 nové zaměstnance na hlavní pracovní poměr.

Vedení podniku uvedlo „naši zaměstnanci mají rádi, když dopředu vědí, co je bude v následující pracovní den čekat, ale to bylo za současné situace nemožné. Nikdo z nás nevěděl, jak se bude situace vyvíjet.“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021)

Od března do konce roku 2020 podnik zaznamenal **velký úbytek tržeb**. Tržby podniku se meziročně snížily o 35 % v porovnání s předchozím rokem 2019.

Využívané dotační programy v roce 2020 pohledem podniku

V průběhu roku 2020 podnik využíval následující dotační programy (viz kapitola 3.3). V první polovině roku 2020 podnik využíval dotační program Antivirus v režimu A. Dalším využívaným dotačním programem, který pomohl podniku s finančními prostředky na zaplacení nájmu, byl dotační program COVID-Nájemné. Ve druhé polovině roku 2020 podnik využíval Antivirus v režimu A Plus, který nahradil dosud využívaný dotační program Antivirus v režimu A. Na dotační program COVID-Gastro, který poskytoval podporu ve výši 400 Kč na zaměstnance podnik nedosáhl kvůli nenaplnění podmínky poklesu tržeb o 30 % ve 4. čtvrtletí roku 2020 s porovnáním se stejným obdobím loňského 4. čtvrtletí roku 2019.

Zhodnocení využívaných dotačních programů pohledem podniku

Ve druhé polovině roku 2020 pomohl podniku **dotační program Antivirus** v režimu A plus udržet stávající zaměstnance. Vedení nemuselo zakročit k propouštění zaměstnanců.¹⁵ Vedení podniku hodnotí „musím říct, že Antivirus v režimu A plus je jeden z nejlepších využívaných režimů dotačního programu Antivirus kvůli jeho 100 % finanční kompenzaci na mzdy a zákonné odvody.“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021)

Dotační program **COVID-Nájemné** pomohl podniku zaplatit polovinu ceny nájmu za využívané podnikatelské prostory. Vedení podniku uvedlo „platíme za nájem podnikatelských prostorů velké finanční prostředky, se kterými nám hodně pomohl dotační program COVID-Nájemné.“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021)

¹⁵ Vyplacená finanční kompenzace k dotačnímu programu Antivirus A Plus pomohla stravovacím podnikům zaplatit mzdy zaměstnanců a platby zákonných odvodů (sociální a zdravotní pojištění).

Zhodnocení administrativy dotačních programů

Z hlediska náročnosti přípravy, vyřízení a podání žádosti k daným dotačním programům potřeboval podnik odbornou pomoc, kterou jim poskytovala účetní firma. Administrativu vyřízení a podání žádosti k dotačním programům hodnotí vedení za velice náročnou, kterou by bez odborného poradenství od účetní firmy podnik nezvládl. Podání žádosti k dotačnímu programu COVID-Nájemné se vyřizovalo přes systém, který je pro vedení podniku velmi uživatelsky náročný.

Samotné schvalování dotačního programu COVID-Nájemné trvalo 30 dní, a vyplacení finanční kompenzace 50 % ceny nájmu podniku trvalo dalších 30 dní. K podání žádosti o finanční kompenzaci dotačního programu Antivirus muselo vedení podniku doložit doklad o zaplacení mezd zaměstnanců a zákonných odvodů. Poté byla podniku vyplacena finanční kompenzace za následujících 30 dní od podání žádosti o finanční kompenzaci k dotačnímu programu Antivirus.

Příležitosti podniku

Pandemie koronaviru v ČR podniku přinesla příležitost vstoupit do online světa. Podnik začal spolupracovat s rozvozovou službou, která rozvázala jejich produkty po Praze a blízkém okolí. Vedení podniku si vytvořilo e-shop s možností objednávky jejich produktů a vlastním rozvozem. Pod vlivem omezení provozu a přijatých vládních opatření si vedení podniku upřesnilo své podnikatelské cíle a směr, kterým chtějí rozšiřovat a zdokonalovat výrobu svých produktů.

Perspektivy podniku

Podnik chce upravit a zdokonalit své webové stránky. Konkrétně podnik plánuje rozšíření o anglickou verzi svých webových stránek, protože chtějí nabízet výrobky (zákusky a sladké pečivo) do sousedních zemí (Slovensko, Německo a Polsko). Problematické se však jeví zajištění vhodného dopravce. Vedení podniku uvedlo „*v současné době dopravní společnosti vzkvétají a je mnohem náročnější se s nimi dohodnout na případné spolupráci kvůli jejich velkému přetížení.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021) Dále vedení plánuje rozšířit podnik o odběrové místo v České republice, kde by si zákazníci mohli vyzvednout objednané produkty. Vedení podniku společně se zaměstnanci plánují rozšířit nabídku produktů o vlastní mléčnou čokoládu a nové zákusky.

Pohled podniku na budoucnost stravovacích služeb

Vedení podniku uvedlo svůj názor na budoucnost stravovacích služeb v ČR: *„Mnoho stravovacích provozů skončí se svou podnikatelskou činností. Provozovny, které jsou na známých místech v turistických oblastech nechají rok až dva roky zavřené, než se cestovní ruch znovu oživí a lidé začnou znovu cestovat. Pokud se podniky nepřizpůsobily novým podmínkám, možností vstoupit do online světa a neměly zavedenou klientelu, může to být pro velké množství podniků až likvidační. Je velice důležité, jestli má podnik v oboru stravovacích služeb vybudovanou klientelu místních obyvatel. Návrat do situace, která byla před pandemií může celosvětově trvat i několik let. Změní se celkově vnímání zákazníků a budou si více všímat celkové čistoty provozovny a pravidelného dezinfikování stolů. Podniky se musí efektivně a rychle přizpůsobit novým požadavkům na trhu. Před pandemií koronaviru bylo velice složité najít kvalifikovaného a pracovitého člověka. Celkově se změní trh práce a bude daleko více kvalifikovaných osob se zkušenostmi a chutí se učit novým věcem. Pro nás jako pro provozovatele stravovacích podniků, kteří zvládnou problémy spojené s pandemií v České republice, to bude obrovský přínos.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 1, 26. 1. 2021)

Shrnutí poznatků

Pandemií koronaviru byl podnik č. 1 zasažen, ale vedení podniku se dokázalo rychle přizpůsobit novým situacím, které jim přinesla vyhlášená vládní opatření.

Výrazné omezení podniku znamenalo pro podnik velký úbytek tržeb. V první polovině roku vedení propustilo 5 zaměstnanců. Vedení podniku mělo obrovské problémy se svými zaměstnanci, kteří negativně reagovali na nestabilní situaci v podniku. Tři zaměstnanci podali podniku výpověď. Z celkového počtu 25 zaměstnanců se stav snížil na 22 zaměstnanců. Tržby podniku se meziročně snížily o 35 % ve srovnání s rokem 2019. Vyhlášená vládní opatření změnila koncept podniku a klientelu. Podnik výrazně pocítil obrovský pokles zahraničních turistů.

Pandemie koronaviru představovala pro podnik silný stimul pro vytvoření vlastního e-shopu a spolupráce s rozvozevovou službou.

Vedení podniku vidí velké příležitosti i v této složité situaci, kterých by chtěl podnik v budoucnu využít.

5.2.2 Podnik č. 2

Charakteristika podniku

Podnikatelský subjekt se nachází v Praze a je umístěný na turisticky frekventovaném místě. Majitelé otevřeli podnik v roce 2018. Z hlediska členění stravovacích zařízení se provozovna řadí do kategorie typu „restaurace“ (viz kapitola 2.2). Jedná se o podnik „restaurace“, který se výhradně orientuje na českou gastronomii. Před pandemií koronaviru podnik zaměstnával 20 zaměstnanců.

Situace podniku počátkem roku 2020

V lednu a únoru 2020 podnik zaznamenal růst tržeb, které byly o 25 % vyšší než v předchozím roce 2019. Na začátku roku 2020 podnik zaznamenal mírný pokles zahraničních hostů z Číny.

Reakce podniku na vládní opatření

Od března do konce roku 2020 byla vládou zavedena vládní opatření, která podnik negativně zasáhla (viz kapitola 3.2).

Nejvíce omezujícím vládním opatřením pro podnik byl zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovně. Jedinečný koncept podniku byl ohrožený. V podniku nepoužívali tradiční jídelní lístek, ale každý si dle svých čichových a chuťových smyslů vybral pokrm „rovnou z hrnce na plotně.“ Vedení podniku uvedlo „*vždycky jsme si zakládali na tom, aby se host u nás cítil jako doma a odešel spokojený, vrátil se k nám znovu a přivedl s sebou další hosty.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) Podnik mohl prodávat své připravené pokrmy pouze přes výdejní okénko, proto se vedení rozhodlo spolupracovat s rozvážkovou společností Dáme jídlo. Vedení podniku uvedlo „*během 14 dnů, kdy podnik fungoval pouze přes výdejní okénko a ve spolupráci se společností Dáme jídlo, zavedený rozvoz neměl žádný efekt a vůbec nám nepomohl.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Vyhlášené vládní opatření, které zakázalo vstoupit cizincům na území ČR, vedlo k **výraznému snížení** počtu zahraničních hostů v podniku. Vedení podniku uvedlo „*zaznamenali jsme úbytek zahraniční klientely o 100 %.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) Provoz podniku byl na zahraniční klientele zcela závislý.

Zákaz volného pohybu osob ovlivnil pohyb občanů v celé ČR a v Praze. Vlivem přijatého vládního opatření se v blízkosti podniku nepohybovaly žádné osoby. Cílem vládního opatření bylo omezit celkový pohyb občanů po ČR a zamezit tím nekontrolovatelnému šíření infekční nemoci COVID-19.

Vyhlášená vládní opatření (zákaz vstupu cizincům na území ČR, zákaz volného pohybu osob, zákaz přítomnosti veřejnosti v provozu) masivně **ovlivnila tržby** podniku. Kvůli vládním opatřením muselo vedení **upravit svůj koncept**. Vedení podniku uvedlo *„díky pandemii jsme při znovuotevření podniku neobnovili způsob vybírání jídel přímo z hrnců z důvodu, že by to mohlo hostům vadit. Někteří hosté se ptali, jestli se mohou podívat do kuchyně, ano ale jediné s rouškou. Nebyli jsme pořád přesvědčeni o tom, že chození do kuchyně je správné. Rozhodli jsme se to zrušit úplně.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) Podnik se rozhodl zhotovit klasický jídelní lístek.

Ve druhé polovině roku 2020 podnik zasáhlo vládní opatření, které omezovalo otevírací dobu podniku v čase 20:00-06:00 hod. Běžná otevírací doba podniku byla 11:00-22:00 hod. Vedení muselo často upravovat svou otevírací dobu a uzavřít podnik v nařízenou hodinu.

V tomto časovém rozmezí 19:00-22:00 hod. si lidé chodili do podniku pro večeře. Jednalo se o nejvíce vytížené hodiny z celého dne. Podnik přišel o velkou část svých denních tržeb.

Problémy v podniku v první polovině roku 2020

V první polovině roku 2020 podnik poprvé čelil vyhlášenému nouzovému stavu a vládním opatřením (viz kapitola 3.2), která měla za následek následující problémy v podniku.

Od vyhlášení nouzového stavu a přijatých vládních opatření měl podnik obrovské **finanční problémy**. Tržby podniku za měsíc březen 2020 dosahovaly pouze 5 % v porovnání s březnem roku 2019. Podnik přišel o svou hlavní klientelu, kterou tvořili zahraniční turisté. Úpadek zahraniční klientely měl značný podíl na rozsáhlé finanční ztráty v podniku.

Kvůli obrovským finančním ztrátám stáli majitelé podniku před zásadním rozhodnutím, zda mají do podniku investovat velké množství finančních prostředků nebo **požádat soud o insolvenční řízení**.¹⁶

Pod vlivem omezení jejich podnikatelské činnosti a úplné ztráty zahraniční klientely se majitelé podniku rozhodli požádat soud o insolvenční řízení. Ke konci března 2020 vedení podniku muselo **propustit 20 zaměstnanců**.

Během podání žádosti o insolvenční řízení soud majitelům navrhl využít **Moratorium**.¹⁷ Následně se vedení rozhodlo vstoupit do Moratoria. V květnu 2020 majitelé dokázali úspěšně otevřít podnik. Vzhledem k předchozímu propuštění všech zaměstnanců vedení muselo vytvořit nový pracovní tým, který se nejdříve skládal pouze z 5 zaměstnanců. Vedení podniku uvedlo „*bojovali jsme o přežití a nikdo z nás nevěděl, jakým způsobem to zvládneme.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Letní sezóna v podniku v roce 2020

V červenci 2020 vedení rozšířilo svůj pracovní tým o 5 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr a 5 zaměstnanců na dohodu o provedení práce.

Vzhledem ke ztrátě zahraniční klientely se podnik snažil oslovit co nejvíce českých hostů. Vedení se rozhodlo na letní sezónu otevřít venkovní prostory, na kterých každý den zaměstnanci grilovali masové speciality na venkovním grilu. Dále podniku pomohla kampaň *V Praze jako doma* (viz kapitola 3.2), která přilákala českou klientelu z ostatních měst v České republice do Prahy. Vedení podniku uvedlo „*bylo neuvěřitelné, kolik lidí nás přišlo podpořit a líbilo se jim otevření venkovních prostor a pořádání grilování každý den.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Návštěvnost českých hostů v podniku stoupla o 80 % v porovnání s předchozí letní sezónou 2019. Počty zahraničních klientů dosáhly 12 % ve srovnání s letní sezónou 2019. Z hlediska tržeb podniku byla letní sezóna velice úspěšná. Od začátku pandemie v ČR dosahovaly letní měsíce (červenec a srpen) nejvyšších tržeb.

¹⁶ Insolvenčním řízením se rozumí soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkuv úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. (zákon č.182/2006 Sb.)

¹⁷ Moratorium je tzv. ochranná lhůta firmy před jejími věřiteli. Podniku ochranná lhůta skončila v dubnu roku 2021.

Problémy v podniku v druhé polovině roku 2020

Ve druhé polovině roku 2020 podnik znovu čelil vyhlášenému nouzovému stavu a přijatým vládním opatřením (viz kapitola 3.2).

Podnik měl znovu **finanční problémy**. Kvůli nižším denním tržbám vedení muselo **propustit** 2 zaměstnance na hlavní pracovní poměr a 3 zaměstnance na základě dohody o provedení práce. Tržby podniku se meziročně snížily o 47 % v porovnání s předchozím rokem 2019.

Využívané dotační programy v roce 2020 pohledem podniku

V průběhu roku 2020 podnik využíval následující dotační programy (viz kapitola 3.2). Podnik čerpal dotační program COVID-Úvěrový program.¹⁸ Kvůli rozsáhlým finančním ztrátám a úpadku podniku vedení využilo Moratorium. Následně podnik čerpal cílený program na podporu zaměstnanosti Antivirus v režimu A. V červnu 2020 podnik zažádal o finanční kompenzaci k dotačnímu programu COVID-Nájemné ve výši 50 % z celkové ceny nájmu. V prosinci 2020 podnik podal žádost k dotačnímu programu COVID-Gastro.

Zhodnocení využívaných dotačních programů pohledem podniku

Dotační program **COVID-Úvěrový program** pomohl podniku s finančními prostředky. Vedení podniku uvedlo *„byly nám poskytnuté zvýhodněné úvěry, které nám neuvěřitelně pomohly s financemi podniku.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) Čerpání **Moratoria** pomohlo podniku s ochrannou lhůtou před věřiteli. Vedení podniku uvedlo *„jsme velice vděční, že jsme mohli využít Moratorium. Bez něho bychom nezvládli udržet a provozovat náš podnik.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) **Dotační program Antivirus** pomohl podniku s financemi na zaplacení mezd zaměstnanců a zákonných odvodů. Vedení podniku uvedlo *„kdybychom nepobírali finanční kompenzaci k dotačnímu programu Antivirus, tak bychom museli zaměstnance propouštět.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

¹⁸ COVID-Úvěrový program je určený na podporu podnikatelů, kteří byli ekonomicky postiženi v důsledku pandemie koronaviru v ČR.

Vyplacená finanční podpora dotačního programu **COVID-Nájemné** pomohla podniku s částečným zaplacením nájmu. Vzhledem k umístění podniku je celková částka za nájemné hodně vysoká. Vedení podniku uvedlo „*bez dotačních programů bychom podnik nezvládli udržet. Finanční kompenzace dotačních programů nám hodně pomohla, ale stejně jsme museli velkou část výdajů dotovat ze svých finančních úspor.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Zhodnocení administrativy dotačních programů

Vzhledem k náročnosti podání žádosti k jednotlivým využívaným dotačním programům, podnik využíval specializované odborné poradenství. Vedení podniku uvedlo „*myslím si, že je potřeba mít odborné poradenství k přípravě a vyřízení žádosti k jednotlivým dotačním programům. My máme vlastní poradenské oddělení, které nám v tomhle zajišťuje plnou podporu.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

V průběhu celého roku 2020 byly vyplaceny finanční kompenzace k jednotlivým dotačním programům s časovým zpožděním. Rychlost vyplácení finanční kompenzace dotačních programů vedení podniku zhodnotilo následovně „*vyplácení námi využívaných dotačních programů je vždycky se zpožděním. Nejdříve se musejí zaplatit náklady z vlastních zdrojů a potom dostaneme finanční kompenzaci. S touto podporou nemůžeme počítat minimálně měsíc, ale někdy jsme čekali i dva měsíce. Způsobuje nám to obrovské komplikace v platbách.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Příležitosti podniku

Pandemie koronaviru přinesla podniku silný motiv k založení vlastního e-shopu. Podnik začal spolupracovat s rozvážkovou službou Dáme jídlo. Vedení podniku se více zaměřilo na pravidelné zveřejňování příspěvků a komunikaci s veřejností přes sociální sítě (Facebook a Instagram).

Perspektivy podniku

Podnik chce zlepšovat prezentaci podniku přes sociální sítě (Facebook a Instagram). Dále vedení plánuje rozšíření nabídky pokrmů na e-shopu. Vedení podniku uvedlo „*přemýšlíme nad tím, jak onlinem zaujmout stejně jako při obsluze v podniku.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021) Po rozvolnění vládních opatření chce podnik stále spolupracovat s rozvážkovou službou Dáme jídlo. Dlouhodobým plánem podniku je zlepšovat a rozšiřovat nabídku pokrmů.

Pohled podniku na budoucnost stravovacích služeb

Vedení podniku uvedlo svůj názor na budoucnost stravovacích služeb v ČR: *„Mnoho stravovacích zařízení skončí se svou podnikatelskou činností kvůli velkému úbytku tržeb, který je pro mnohé z nich likvidační. Podnikatelé, kteří zainvestují a rychle se přizpůsobí novým změnám na trhu a podpoří online svět, mohou dlouhodobě ze svého rozhodnutí profitovat. S otevřením nového stravovacího podniku se bude už automaticky počítat s vybudováním výdejního okénka. Po uvolnění vládních restrikcí a návratu k běžnému životu bude stále preferovaná dovážka jídla až k zákazníkovi domů, protože se budou lidé pravděpodobně méně socializovat. Můžeme celou událost brát svým způsobem jako příležitost, jak změnit vnímání stravovacích služeb v ČR pomocí většího využití sociálních sítí, než tomu bylo před pandemií koronaviru.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 2, 27. 1. 2021)

Shrnutí poznatků

Pandemií koronaviru byl podnik velmi výrazně zasažen.

Kvůli vyhlášenému nouzovému stavu a přijatým vládním opatřením přišel podnik o svou hlavní zahraniční klientelu. V první polovině roku 2020 se podnik dostal do rozsáhlých finančních problémů, kvůli kterým se majitelé rozhodli podat žádost o insolvenční řízení. Vedení muselo propustit 20 zaměstnanců. Na základě návrhu insolvenčního soudu se majitelé rozhodli využít Moratorium. V květnu 2020 mohli majitelé podnik znovu otevřít. Vyhlášená vládní opatření změnila celkový koncept podniku. Tržby podniku se meziročně snížily o 47 % ve srovnání s rokem 2019. Z celkového počtu 20 zaměstnanců se personální stav snížil na 10 zaměstnanců.

Pandemie koronaviru podniku přinesla silný stimul k navázání spolupráce s rozvážkovou společností Dáme jídlo a založení si vlastního e-shopu.

Vedení podniku vidí příležitost v oboru stravovacích služeb, kterých by chtěl podnik do budoucna využít.

5.2.3 Podnik č. 3

Charakteristika podniku

Podnikatelský subjekt se nachází v Praze. Majitel otevřel podnik v roce 2017. Z hlediska členění stravovacích zařízení se provozovna řadí do kategorie „bary“ (viz kapitola 2.2). Jedná se o podnik „kavárnu“, který se orientuje na dopolední snídaňové brunche, cateringy, výběrovou kávu a domácí zákusky. Před pandemií koronaviru podnik zaměstnával 22 zaměstnanců.

Situace podniku počátkem roku 2020

Začátkem roku 2020 podnik dosahoval růstu tržeb. V lednu 2020 tržby podniku činily 826 200 Kč. V únoru 2020 tržby podniku dosahovaly 858 300 Kč. Podle majitele podniku jsou v lednu tržby podniku vždy nižší než v únoru.

Reakce podniku na vládní opatření

Od března do konce roku 2020 byla vládou zavedena vládní opatření, která podnik negativně zasáhla (viz kapitola 3.2).

První vyhlášené vládní opatření zakazovalo přítomnost veřejnosti ve vnitřních prostorech provozovny stravovacích služeb. Podnik mohl své zákazníky obsloužit u výdejního okénka, přes které mohl nabízet své výrobky (výběrovou kávu, zákusky a snídaně). Zároveň byl pro podnik zákaz vstupu veřejnosti do vnitřních prostor podniku nejvíce omezujícím vládním opatřením. Vedení podniku uvedlo „*hosté si nemohou u nás v klidu užít a vychutnat výběrovou kávu, zákusek a snídaně. Musejí si naše výrobky vždy odnést s sebou domů.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

Kvůli výraznému omezení se podnik rozhodl spolupracovat se společností Dáme jídlo, která rozváží jídlo po celé Praze a blízkém okolí. Vedení muselo **přizpůsobit nabídku** výrobků na základě poptávky veřejnosti. Vedení podniku uvedlo „*některé výrobky, které jsme nabízeli přes službu Dáme jídlo, vůbec nešly na odbyt, proto jsme se společně s ostatními společníky podniku rozhodli některé výrobky nahradit jinými např. míchaná vajíčka jsme vyměnili za ovocné misky s řeckým jogurtem a ovocem.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021).

Následující přijaté vládní opatření zakazovalo vstup cizincům na území ČR. Vedení zaznamenalo pokles návštěvnosti zahraničních hostů o 100 %. Podnik svou nabídku výrobků vždy cílil spíše na domácí klientelu, proto výrazný pokles zahraničních hostů podnik příliš nezasáhl.

Vyhlášené vládní opatření, které zakazovalo volný pohyb osob výrazně ovlivnilo návštěvnost podniku. Pod vlivem přijatého vládního opatření lidé začali více využívat rozvážkovou službu *Dáme jídlo*. Vedení podniku uvedlo „*zaznamenali jsme nárůst objednávek od rozvozové služby Dáme jídlo, který se zvýšil o 50 %.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

Ve druhé polovině roku 2020 vláda vyhlásila vládní opatření, která omezila otevírací dobu podniku. Od pondělí do pátku byla otevírací doba podniku 9:00-21:00 hod. o víkendu 9:00-20:00 hod. Po vyhlášení vládního opatření, které omezilo otevírací dobu podniku v čase 20:00-06:00 hod. muselo vedení rychle reagovat na změnu otevírací doby. Otevírací doba podniku přes pracovní dny byla upravena na 9:00-20:00 hod., o víkendu zůstala otevírací doba beze změny.

Problémy v podniku v první polovině roku 2020

V první polovině roku 2020 podnik poprvé čelil vyhlášenému nouzovému stavu a vládním opatřením (viz kapitola 3.2), která měla za následek následující problémy v podniku.

V podniku se vyskytly **finanční problémy** kvůli obrovskému poklesu tržeb podniku např. tržby podniku do 12. března 2020 dosahovaly částky 364 800 Kč. Za měsíc duben 2020 tržby podniku činily pouze 39 700 Kč. Tržby z cateringů¹⁹ klesly na nulu. Velkou část svých nákladů muselo vedení financovat ze svých finančních úspor.

Letní sezóna v podniku v roce 2020

Přes letní sezónu podnik zaznamenal velký růst tržeb. V červenci 2020 byly tržby podniku o 40 % vyšší než tržby v červenci předchozího roku 2019. Srpnové tržby podniku byly o 35 % vyšší než v srpnu roku 2019. Vedení podniku uvedlo „*díky příznivým tržbám za letní měsíce se nám podařilo nastřádat vysoké finanční úspory.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

¹⁹ Podle Ryglové a kol. (2011, s. 57) je catering specifická forma stravovacích služeb. Definuje se jako profesionální výroba jakéhokoliv jídla mimo místo jeho konzumace.

Podnik hodnotí letní sezónu (červenec a srpen) za velmi podařenou a úspěšnou kvůli vysokému nárůstu tržeb. Vedení podniku uvedlo „*částečný vliv na růst tržeb měla otevřená zahrádka, kterou si hosté během letní sezóny moc chválili.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

V podniku vzrostla návštěvnost domácí klientely o 90 % oproti předchozí letní sezóně v roce 2019. Podniku významně pomohla kampaň *V Praze jako doma* (viz kapitola 3.2), která přilákala českou klientelu do hlavního města a podniku. Naopak zahraniční klientela tvořila pouze 10 % návštěvnosti ve srovnání s letní sezónou v roce 2019.

Problémy v podniku ve druhé polovině roku 2020

Ve druhé polovině roku 2020 podnik znovu čelil vyhlášenému nouzovému stavu a přijatým vládním opatřením (viz kapitola 3.2).

V říjnu 2020 mělo vedení **problémy se svými zaměstnanci**. Čtyři zaměstnanci podali podniku výpověď. Následně muselo vedení rychle vyřešit personální výpadek. Podnik přijmul 4 nové zaměstnance. Vedení podniku uvedlo „*důvodem pro podání výpovědi u našich zaměstnanců byla potřebná změna odvětví a jejich negativní reakce na změny, které byly způsobené vládními opatřeními.*“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021) Podnik měl znovu velké **finanční ztráty**. Tržby podniku se meziročně snížily o 28 % v porovnání s rokem 2019.

Využívané dotační programy v roce 2020 pohledem podniku

V roce 2020 podnik využíval následující dotační programy (viz kapitola 3.3). V první polovině roku 2020 podnik využíval Antivirus v režimu A. Následujícím využívaným dotačním programem byl Antivirus v režimu A plus, který nahradil dosud čerpaný Antivirus v režimu A. Na finanční kompenzaci k dotačnímu programu COVID-Nájemné podnik nedosáhl.²⁰ Ke konci roku 2020 podnik podal žádost k dotačnímu programu COVID-Gastro.

²⁰ Podnikatelské prostory podniku vlastnil majitel, který byl zároveň jedním ze společníků podniku. Podmínka čerpání finanční kompenzace k dotačnímu programu COVID-Nájemné stanovovala, že pokud vlastník podnikatelského prostoru je zároveň majitelem podniku, tak nemá nárok na danou finanční podporu 50 % ceny nájmu.

Zhodnocení využívaných dotačních programů pohledem podniku

Vedení podniku uvedlo „nejvíce si pochvalujeme dotační program Antivirus.“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021) Vzhledem k čerpání finanční kompenzace k **dotačnímu programu Antivirus** vedení nepropustilo ani jednoho zaměstnance. Podnik zvládl každý kalendářní měsíc vyplácet výplaty svých zaměstnanců.

Zhodnocení administrativy dotačních programů

Náročnost přípravy k dotačnímu programu Antivirus byla složitá a podnik potřeboval odborné poradenství, které mu poskytovala účetní firma. Před vyplacením finanční podpory musí podnik nejdříve zaplatit mzdové náklady a poté bude podniku vyplacena finanční kompenzace dotačního programu Antivirus. Vyplacení finanční kompenzace k dotačnímu programu Antivirus má pravidelně zpoždění 30 dnů.

Příležitosti podniku

Ke konci roku 2020 vedení podniku č. 3 odkoupilo od majitelů upadající podnik v Praze. Jednalo se o stravovací podnik, který cílil svou nabídku pouze na zahraniční turisty. Kvůli ztrátě zahraniční klientely se majitelé stravovacího podniku dostali do rozsáhlých finančních problémů. Následně se majitelé s vedením podniku č. 3 dohodli o možném odkoupení upadajícího podniku. Vedení podniku uvedlo „za normálního stavu před pandemií by nebylo možné podnik odkoupit za velice přijatelnou cenu, kterou nám majitelé nabídli.“ (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

Vedení se více zaměřilo na pravidelnou komunikaci s veřejností přes sociální sítě (Facebook a Instagram), kde každý den “postovali“ denní nabídku sladkých zákusků a koláčů. Podnik si založil vlastní webový formulář, přes který si mohla veřejnost předem objednat výběrovou kávu, zákusky a snídaně. Dále vedení navázalo spolupráci s rozvozovou společností Dáme jídlo.

Perspektivy podniku

Hlavním plánem podniku je připravit nový podnik na otevření výdejního okénka. V novém podniku musí vedení vyřešit řadu technických, organizačních a personálních záležitostí (např. přijmout zaměstnance, sestavit pracovní tým, upřesnit si koncept podniku a zhotovit kompletní nabídku výrobků). Dalším plánem podniku je vylepšovat nabídku sortimentu v podniku č. 3 o nové speciální výrobky a zdokonalovat receptury zákusků a sladkých koláčů.

Pohled podniku na budoucnost stravovacích služeb

Vedení podniku uvedlo svůj názor na budoucnost stravovacích služeb v ČR: *„Budoucnost stravovacích služeb se mi nyní odhaduje velice složitě. Vše bude samozřejmě záležet na nejbližším vývoji epidemické situace v České republice. Mnoho podniků nyní bojuje na hraně svého přežití a doufají, že se celá situace co nejdříve dostane do pořádku. Musíme zůstat co největšími optimisty a doufat, že to tak skutečně bude. Pokud by se podařilo celou situaci zvládnout a pandemie COVID-19 definitivně dozrála ke svému konci, věřím v dobré časy. Většina stravovacích podniků by ve své podnikatelské činnosti pokračovala stejně, jako tomu bylo před pandemií. Opačný scénář může nastat, pokud pandemie v určitém časovém horizontu neodezní. Pak se skutečně obávám o budoucnost stravovacích služeb v České republice.“* (osobní rozhovor s manažerem podniku č. 3, 28. 1. 2021)

Shrnutí poznatků

Pandemií koronaviru byl podnik zasažen, ale vedení podniku se dokázalo rychle přizpůsobit novým situacím a změnám.

Vyhlášená vládní opatření znamenala pro podnik výrazný pokles tržeb. Tržby podniku se meziročně snížily o 28 % v porovnání s rokem 2019. Ve druhé polovině roku 2020 mělo vedení problémy s personálním výpadkem čtyř zaměstnanců, kteří podali výpověď. Naopak podnik zvládl zaplatit veškeré mzdy svých zaměstnanců. Za celý rok 2020 podnik nepropustil žádného zaměstnance. Personální stav činí 22 zaměstnanců.

Pandemie koronaviru přinesla podniku příležitost k odkoupení krachujícího stravovacího podniku za velice přijatelnou cenu. Podnik začal spolupracovat s rozvozovou společností Dáme jídlo a vytvořil si vlastní webový formulář.

Pokud pandemie koronaviru a omezující vládní opatření v určitém časovém horizontu neodezní, tak se vedení podniku obává o budoucnost stravovacích služeb v ČR.

5.2.4 Podnik č. 4

Charakteristika podniku

Podnikatelský subjekt se nachází v Plzeňském kraji. Majitel otevřel podnik v roce 2019. Z hlediska členění stravovacích zařízení se provozovna řadí do kategorie „bary“ (viz kapitola 2.2). Jedná se o podnik „kavárnu“, který se svou podnikatelskou činností orientuje na výběrovou kávu, zákusky a doplňkový prodej. Před pandemií koronaviru podnik zaměstnával 10 zaměstnanců.

Situace podniku počátkem roku 2020

Na začátku roku 2020 podnik dosahoval nadprůměrných tržeb. V lednu 2020 byly tržby podniku o 60 % vyšší ve srovnání se stejným měsícem roku 2019. V lednu roku 2019 majitel otevřel podnik a jeho tržby nedosahovaly tak vysokých tržeb jako v prvním měsíci roku 2020. V únoru 2020 byly tržby podniku o 35 % vyšší než v únoru roku 2019.

Reakce podniku na vládní opatření

Od března do konce roku 2020 byla vládou zavedena vládní opatření, která podnik negativně zasáhla (viz kapitola 3.2).

První vyhlášené vládní opatření zakazovalo přítomnost veřejnosti ve vnitřních prostorech podniku a výrazně to ovlivnilo fungování podniku. Podnik mohl prodávat své výrobky pouze přes výdejní okénko. Vedení rozhodlo o **nutné úpravě stálé nabídky** sortimentu, ze které bylo pár produktů vyřazeno. Vedení podniku uvedlo „*některé sladké zákusky jsme museli vyřadit z naší nabídky, abychom to zvládli všechno prodat a nic se zbytečně nevyhazovalo.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021) Podnik ve svém nabízeném sortimentu ponechal výrobky, které jsou mezi zákazníky velmi oblíbené např. borůvková vafle a belgická vafle s višněmi v čokoládě. Vedení neomezilo nabídku kávových nápojů.

Nejvíce omezujícím vládním opatřením pro podnik byl zákaz přítomnosti veřejnosti ve vnitřních prostorech podniku. Podniku vadí, že si lidé nemohou v klidu posedět u dobré kávy a sladkého zákusku.

Podnik na výrazné omezení podnikatelské činnosti reagoval a vedení si **zajistilo rozvoz** svých výrobků přes rozvážkovou společnost Dáme jídlo. Vedení podniku uvedlo „*společnost Dáme jídlo si účtuje 30 % provize z každé objednávky. Je to vysoká provize a moc na tom nevyděláváme.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021)

Vyhlášené vládní opatření, které zakazovalo vstup cizincům na území ČR podnik citelně nezasáhlo. Hlavní klientelu podniku tvořili domácí hosté. Vedení podniku uvedlo „*nejsme podnik, který by byl zaměřený na zahraniční turisty, ale na domácí klientelu.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021) Domácí klientela tvoří 90 % celkové návštěvnosti podniku a zbylých 10 % tvoří návštěvnost zahraniční klientely.

Ve druhé polovině roku 2020 bylo vyhlášené vládní opatření, které omezovalo otevírací dobu podniku v čase 20:00-06:00 hod. Od pondělí do čtvrtka byla otevírací doba podniku od 7:00 do 20:00 hod. Od pátku do neděle se podnik otevíral v 8:00 hod. a zavíral v 21:00 hod. Majitel byl povinen upravit otevírací dobu podniku a podnik uzavřít v 20:00 hod. Po rozvolnění vládních opatření v prosinci 2020 mohly stravovací podniky otevřít své vnitřní prostory veřejnosti. Podmínkou rozvolnění vládního opatření byla povinnost podniku snížit o polovinu počet stolů. Vedení podniku uvedlo „*lidé nám často říkali, že jsme jediný podnik, ve kterém byli a snížil svá místa na požadovanou polovinu. Já to nekritizuji, protože každý stravovací podnik bojuje o přežití.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021)

Mnoho zákazníků si chtělo zajistit volná místa v podniku, proto si zákazníci provedli předběžnou rezervaci na danou hodinu. Počet zákazníků ve vnitřních prostorech podniku vedení regulovalo cedulkou na dveřích, která informovala o momentální obsazenosti v podniku.

Problémy v podniku v první polovině roku 2020

V první polovině roku 2020 podnik poprvé čelil vyhlášenému nouzovému stavu a vládním opatřením (viz kapitola 3.2), která měla za následek následující problémy v podniku.

Podnik zaznamenal velké **finanční problémy**, které musel majitel podniku financovat ze svých finančních úspor. Vedení podniku uvedlo „*finanční úspory se díky vládním opatřením zmenšují a nejde to takhle držet do nekonečna. Není to pro nás dlouhodobě udržitelné.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021) Možnost podniku prodávat své výrobky přes výdejní okénko a ve spolupráci s rozvozovou službou Dáme jídlo, zdaleka nepokryla veškeré provozní a mzdové náklady podniku.

Letní sezóna v podniku v roce 2020

Přes letní sezónu v podniku vzrostla o 50 % návštěvnost domácí klientelou²¹ v porovnání s předchozí letní sezónou roku 2019. Během letních měsíců (červenec a srpen) podniku výrazně vzrostly tržby ve srovnání se slabšími měsíci (březen, duben, květen a červen). V červenci 2020 byly tržby podniku o 50 % vyšší než v červenci roku 2019. V srpnu 2020 tržby podniku vzrostly o 35 % ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku 2019. Vedení podniku uvedlo „*za období červenec a srpen 2020 tržby dosahovaly nejvyšších čísel, díky kterým jsem si mohl nastrádat finanční úspory do následujících měsíců v roce 2020.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2020) Na letní sezónu 2020 majitel podniku přijmul 2 zaměstnance na základě dohody o provedení práce.

Problémy v podniku ve druhé polovině roku 2020

Ve druhé polovině roku 2020 podnik znovu čelil vyhlášenému nouzovému stavu a přijatým vládním opatřením (viz kapitola 3.2).

Podnik se opětovně potýkal s **finančními problémy**, které musel majitel podniku ve velkém rozsahu znovu financovat ze svých našetřených finančních úspor. Po uplynutí letních měsíců vedení zaznamenalo pokles tržeb. Tržby podniku se meziročně snížily o 34 % ve srovnání s předchozím rokem 2019.

²¹ Vlivem na růst návštěvnosti domácí klientely v ČR by mohla mít zavedená vládní opatření v ostatních zemích ve světě. Zahraniční státy vyhlášovaly vládní opatření v důsledku zamezení nekontrolovatelného šíření infekční nemoci COVID-19. Dalším vlivem na růst návštěvnosti domácí klientely ve stravovacích podnicích v ČR byla celková opatrnost českých občanů cestovat do zahraničí.

Využívané dotační programy pohledem podniku v roce 2020

V průběhu roku 2020 podnik využíval následující dotační programy (viz kapitola 3.3). Prvním využívaným dotačním programem podniku byl cílený program zaměstnanosti Antivirus v režimu A. Následně začal podnik čerpat finanční kompenzaci k dotačnímu programu COVID-Nájemné. Po schválení dotačního programu Antivirus v režimu A Plus nahradil dosud využívaný režim podpory A dotačního programu Antivirus. Ke konci roku 2020 podnik podal žádost o finanční kompenzaci k nejnověji zveřejněnému dotačnímu programu COVID-Gastro.

Zhodnocení využívaných dotačních programů pohledem podniku

Využívaný **dotační program Antivirus** pomohl podniku s financemi na zaplacení mzdových nákladů podniku. Vedení nebylo nuceno své zaměstnance propouštět. Finanční kompenzace dotačního programu **COVID-Nájemné** pomohla podniku se zaplacením nájmu za využívané podnikatelské prostory. Vedení podniku uvedlo „*celkově jsem velmi vděčný za finanční podporu jednotlivých dotačních programů. Kdybych měl financovat veškeré provozní a mzdové náklady sám, tak bych podnik už musel zavřít. Finanční podpora ze strany státu je hrozně pomalá, nedostatečná a hrozně zdlouhavá, ale i přesto nám hodně pomáhá.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021)

Zhodnocení administrativy dotačních programů

Podání a vyřízení jednotlivých žádostí k dotačním programům COVID-Nájemné a COVID-Gastro si majitel podniku vyřizoval sám. V minulosti majitel pracoval ve státní správě. Vedení podniku uvedlo „*programy ve státní správě fungují na stejném principu jako programy k finanční podpoře dotačních programů. To byla moje obrovská výhoda.*“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021) Pouze majitel potřeboval od účetní firmy odborné poradenství k využívanému dotačnímu programu Antivirus.

Z hlediska rychlosti vyplacení finančních kompenzací jednotlivých dotačních programů podnik zaznamenal opakované časové zpoždění. Od podání žádostí o finanční kompenzace k dotačním programům Antivirus a COVID-nájemné byla podniku vyplacena finanční podpora za 30 až 50 dní.

Příležitosti podniku

Pandemie koronaviru přinesla podniku příležitost ve formě spolupráce s rozvážkovou službou Dáme jídlo. Vedení podniku uvedlo *„na oficiálních stránkách Dáme jídlo máme velmi dobré hodnocení od zákazníků.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021) Spolupráci se společností Dáme jídlo podnik bere jako vhodnou reklamu, díky které dává podnik veřejnosti signál o tom, že stále podnik funguje.

Perspektivy podniku

Hlavním a zcela zásadním plánem podniku do budoucna je udržení provozu podniku. Majitel je schopen udržet svůj podnik do konce července 2021. Pokud budou i nadále platit výrazná omezení podnikatelské činnosti, majitel v srpnu 2021 podnik uzavře. Vedení podniku uvedlo *„člověk si musí v určité chvíli vyhodnotit, jestli mu dává smysl v podnikání nadále pokračovat. Nejde podnikat s tím, že zahodím veškeré své osobní úspory, zadlužím sebe a svou rodinu. To nejde, proto jsem se rozhodl, pokud budou stále platit výrazná omezení skončit a začátkem srpna 2021 můj podnik neotevřít.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021)

Pokud podnik úspěšně zvládne udržet provoz po červenci 2021, tak dalším budoucím plánem majitele je rozšíření výrobního prostoru a celková estetická úprava vnitřních prostor podniku (vymalování stěn a obměna dekorací na stolech a po celém prostoru).

Pohled podniku na budoucnost stravovacích služeb

Vedení podniku uvedlo svůj názor na budoucnost stravovacích služeb v ČR: *„Mnoho stravovacích podniků skončí se svou podnikatelskou činností, protože nezvládnou financovat a udržet svůj podnik. Myslím si, že to celkově pročistí trh. Stravovací služby v České republice budoucnost určitě mají, ale hrozně záleží na tom, jak se bude celá situace s pandemií vyvíjet a jak dlouho budou zavedená vládní restriktce, která výrazně omezuje stravovací podniky. Jsem daleko toho hodnocení, jak někdo říká, že je tu spousta kaváren, restaurací a bister. Trh přece funguje na základě poptávky a nabídky. Kdyby nebyla tak vysoká poptávka po stravovacích službách, není takové množství stravovacích podniků. Čeští občané mají rádi kavárny, kde se mohou setkávat se svými přáteli nebo obchodními partnery a případně si s nimi domluvit pracovní schůzky. Lidé budou chtít do kaváren chodit stále. Jsem si vědom toho, že někteří lidé budou své návštěvy minimalizovat a budou záviset na jejich momentálních finančních příjmech. Pandemie koronaviru urychlila rozhodnutí spousta podniků, která delší dobu odkládaly např. vytvoření nebo rozsáhlé úpravy firemních stránek podniků a zavedení spolupráce s rozvoзовými společnostmi Dáme jídlo, Wolt apod.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 4, 29. 1. 2021)

Shrnutí poznatků

Pandemií koronaviru byl podnik zasažen, ale vedení dokázalo ve správný moment reagovat na vládní opatření.

Vyhlášená vládní opatření způsobila v podniku obrovské finanční ztráty. Tržby podniku se meziročně snížily o 34 % v porovnání s předchozím rokem 2019. I přes velké finanční ztráty vedení podniku nepropustilo žádného zaměstnance. Z celkového počtu 10 zaměstnanců se stav zvýšil na 12 zaměstnanců.

Pandemie koronaviru dala podniku silný motiv k navázání spolupráce s rozvoзовou společností Dáme jídlo.

Pokud budou platit výrazná omezení podnikatelské činnosti do konce července 2021, majitel se rozhodl po červenci 2021 podnik uzavřít.

5.2.5 Podnik č. 5

Charakteristika podniku

Podnikatelský subjekt se nachází ve městě na severu Čech. Majitelé otevřeli podnik v roce 2018. Z hlediska členění stravovacích zařízení se provozovna řadí do kategorie „bary“ (viz kapitola 3.2). Jedná se o podnik „kavárna“, který se svou podnikatelskou činností zaměřuje na vlastnoručně praženou kávu, domácí zákusky a sladké koláče. Před pandemií koronaviru podnik zaměstnával 5 zaměstnanců.

Situace podniku počátkem roku 2020

Začátkem roku 2020 podnik zaznamenal mírný růst tržeb. V lednu 2020 však byly tržby podniku o 10 % nižší ve srovnání s rokem 2019. Naopak v únoru 2020 byly tržby podniku vyšší o 33 % než v únoru 2019.

Reakce podniku na vládní opatření

Od března do konce roku 2020 byla vládou zavedena vládní opatření, která podnik negativně zasáhla (viz kapitola 3.2).

Vyhlášené vládní opatření, které zakazovalo přítomnost veřejnosti ve vnitřních prostorech podniku výrazně ovlivnilo fungování podniku. Majitel reagoval na přijaté vládní opatření a vybudoval si ve svém podniku výdejní okénko. Vedení podniku uvedlo „nejvíce omezující vládní opatření je zákaz přítomnosti veřejnosti v prostorech podniku. Výrazně to omezuje naše podnikání. Jsou lidé, kteří u nás v kavárně pracovali nebo jen relaxovali se šálkem kávy a sladkým zákuskem.“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

Vládní opatření, které zakazovalo volný pohyb osob²² velmi výrazně ovlivnilo celkovou návštěvnost a tržby podniku. Vedení podniku uvedlo „zavedení vlastního rozvozu by se nám finančně nevyplatilo. Mít vlastní rozvoz je velice nákladné. Bohužel rozvozové společnosti Dáme jídlo nebo Wolt v našem městě nejsou.“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

²² Cílem vládního opatření bylo omezit celkový pohyb osob na území ČR. Pohyb osob byl možný pouze v nezbytně nutných cest k zajištění základních potřeb např. (cesta do zaměstnání, návštěva lékaře a nákup potravin).

Na základě rozhodnutí majitele podnik **nezavedl svůj vlastní rozvoz** kvůli vysokým finančním nákladům. Pokud by rozvozová společnost Dáme jídlo nebo Wolt rozvázela v daném městě, vedení by přistoupilo na spolupráci s rozvozovými společnostmi. Podnik prodával své výrobky a kávu pouze přes výdejní okénko.

Zákaz vstupu cizinců na území ČR ovlivnilo návštěvnost zahraniční klientely v podniku. Podnik se nachází ve městě, které bylo velmi navštěvované zahraničními turisty. Majitel podniku byl zvyklý na pravidelnou návštěvnost např. německých turistů. Podnik zaznamenal úbytek zahraničních turistů o 100 %. Vedení podniku uvedlo *„se zákazem vstupu cizinců jsme přišli o zahraniční turisty, ale na druhou stranu nám přibylo hodně zákazníků, kteří si přišli pro zrnkovou kávu.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

Zahraníční klientelu dokázali částečně nahradit novými zákazníky, kteří si výhradně nakupovali ve velkém množství zrnkovou kávu na domácí přípravu espressa.

Problémy v podniku v první polovině roku 2020

V první polovině roku 2020 podnik poprvé čelil vyhlášenému nouzovému stavu a vládním opatřením (viz kapitola 3.2), která měla za následek následující problémy v podniku.

Podnik čelil **finančním problémům**, kvůli kterým byl majitel podniku nucen propustit 2 zaměstnance na hlavní pracovní poměr. Dále podniku výrazně klesly tržby. Na pokles tržeb podniku měla obrovský vliv ztráta zahraniční klientely, omezený pohyb občanů a možnost prodávat výrobky pouze přes výdejní okénko.

Letní sezóna v podniku v roce 2020

Na letní sezónu (červenec a srpen) podnik otevřel venkovní zahrádku, díky které se podniku zvýšily tržby. Tržby podniku během letních měsíců byly výrazně vyšší než v předchozích měsících (březen, duben, květen a červen). Na letní sezónu majitel 2020 přijmul 1 zaměstnance na dohodu o provedení práce.

Vedení podniku uvedlo *„zaznamenali jsme nárůst návštěvnosti zahraničních hostů, nejčastěji se jednalo o německé a polské turisty.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021) Návštěvnost domácí klientelou tvořila 80 % zbylých 20 % tvořila návštěvnost zahraniční klientely.

Problémy v podniku ve druhé polovině roku 2020

Ve druhé polovině roku 2020 podnik znovu čelil vyhlášenému nouzovému stav a přijatým vládním opatřením (viz kapitola 3.2).

Podnik měl znovu **finanční problémy**. Finanční problémy byly způsobené zejména úbytkem tržeb podniku, které se meziročně snížily o 30 % v porovnání s předchozím rokem 2019.

Využívané dotační programy pohledem podniku v roce 2020

V průběhu roku 2020 podnik využíval následující dotační programy (viz kapitola 3.3). Prvním využívaným dotačním programem podniku byl Antivirus v režimu A. Ve druhé polovině roku 2020 podnik čerpal nový režim podpory A Plus dotačního programu Antivirus. Dále podnik pobíral finanční podporu k dotačnímu programu COVID-Nájemné. Ke konci roku 2020 podnik podal žádost o čerpání finanční kompenzace k dotačnímu programu COVID-Gastro.

Zhodnocení využívaných dotačních programů pohledem podniku

Vedení podniku uvedlo *„jsme velice rádi, že jsme mohli využít dotační programy. Pomohli nám zaplatit mzdy našich zaměstnanců a částečně zaplatit cenu nájmu.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021) Bez finanční podpory využívaných dotačních programů (**Antivirus a COVID-Nájemné**) by podnik nezvládl zaplatit plnou výši nájmu a mzdy zaměstnanců. Vedení podniku uvedlo *„pokud bychom nevyužívali program Antivirus, nedokázali bychom veškerým svým zaměstnancům vyplácet mzdy. Zaměstnanec je se všemi odvody velice nákladný. Pokud by vláda neschválila dotační program Antivirus mělo by to fatální dopad na veškeré zaměstnance pracující v odvětví cestovního ruchu.“*²³ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

Podnik hodnotí **Antivirus** za nejlepší dotační program, který byl v roce 2020 vládou schválen.

²³ Odvětví cestovního ruchu hraje důležitou roli v národním hospodářství v České republice. Dlouhodobě cestovní ruch každoročně zaměstnával 240 000 osob. Ekonomické přínosy CR jsou uvedené v kapitole 1.3.

Zhodnocení administrativy dotačních programů

Majitel podniku potřeboval odborné poradenství k podání žádosti o finanční kompenzaci k dotačnímu programu Antivirus. Vyřízení žádosti k dotačnímu programu COVID-Nájemné si podnik vyřizoval sám. Vedení podniku uvedlo „ze začátku jsem u počítače strávil hodně času, ale vyřízení žádosti k dotačnímu programu COVID-Nájemné se dá dle mého názoru zvládnout i bez odborného poradenství.“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

V průběhu roku 2020 podnik zaznamenal opakované zpoždění ve vyplacení finančních kompenzací k dotačním programům Antivirus a COVID-Nájemné. Od podání žádosti o finanční podporu k využívaným dotačním programům byla podniku vyplacena finanční kompenzace za 30 až 60 dnů.

Příležitosti podniku

Koncem března 2020 si podnik založil instagramový účet, na kterém denně informoval veřejnost o současné situaci a speciálních akcí podniku (např. desátá káva je zdarma a 4 zákusek je za polovinu ceny). Vedení podniku uvedlo „od založení instagramového účtu jsme zpozorovali nárůst návštěvnosti osob i z jiných měst České republiky.“ (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021) Dále podnik začal být pravidelně aktivní na svém facebookovém účtu.

Perspektivy podniku

Do budoucna podnik plánuje zhotovit pražičku na kávu přímo v zázemí podniku. Na vyžádání zákazníků chce majitel hostům ukazovat, jak se zrnka kávy praží ve stroji na pražení kávy. Dalším plánem podniku je začít spolupracovat s přeshraničními partnery o prodeji čerstvě upražené kávy.

Pohled podniku na budoucnost stravovacích služeb

Vedení podniku uvedlo svůj názor na budoucnost stravovacích služeb v ČR: *„Já si myslím, že budoucnost stravovacích služeb se bude odvíjet od celkového vývoje pandemie koronaviru. Zcela určitě můžeme počítat s velkým úbytkem podniků (kaváren, restaurací, bister apod.), kteří nezvládnou své velké finanční problémy. Určitě skončí podniky, jejichž provoz byl závislý na zahraničních turistech.“* (osobní rozhovor s majitelem podniku č. 5, 1. 2. 2021)

Shrnutí poznatků

Pandemií koronaviru byl podnik zasažen, ale vedení dokázalo včas reagovat na vládní opatření.

Následkem vyhlášených vládních opatření (zákaz vstupu veřejnosti do vnitřních prostor, zákaz vstupu cizincům na území ČR a zákaz volného pohybu osob) byly finanční problémy v podniku. Podnik měl obrovské finanční ztráty. Tržby podniku se meziročně snížily o 30 % v porovnání s předchozím rokem 2019. V první polovině roku 2020 vedení propustilo 2 zaměstnance na hlavní pracovní poměr. Po zbytek roku 2020 majitel podniku nepropustil ani jednoho zaměstnance. Z celkového počtu 5 zaměstnanců se stav snížil na 4 zaměstnance. Podnik přišel o svou zahraniční klientelu, ale přes letní sezónu se částečně do podniku vrátila.

Pandemie koronaviru motivovala podnik k založení firemního instagramového účtu. Dále se podnik více zaměřil na pravidelnou aktivitu na sociálních sítích.

6 Shrnutí zjištěných poznatků

Od prvního vyhlášeného nouzového stavu a přijatých vládních opatření měly všechny podnikatelské subjekty **finanční problémy**. Příčinou finančních problémů bylo masivní snížení tržeb. Obrovské finanční ztráty znamenaly pro podnik č. 2 existenční problém. Přes letní měsíce (červenec a srpen) se finanční situace podniků velmi výrazně zlepšila. Podniky pozorovaly nárůst tržeb, který byl mnohonásobně vyšší než v uplynulých měsících březen, duben, květen a červen. Celkově meziroční pokles tržeb podniků dosahoval několik desítek procent ve srovnání s rokem 2019.

Vzhledem k finančním problémům se majitelé podniků č. 1, č. 2, č. 5 nevyhnuli nutnému **propouštění svých zaměstnanců**. Dané podniky nezvládly financovat veškeré mzdy a zákonné odvody svých zaměstnanců.

Vyhlášená vládní opatření měla negativní dopad na všechny podnikatelské subjekty. Na přijaté vládní opatření, které zakazovalo přítomnost veřejnosti ve vnitřních prostorech podniku, majitelé podniků reagovali **navázáním spolupráce s rozvoзовými společnostmi** Dáme jídlo a Wolt. Pouze podnik č. 5 nespolupracoval s rozvoзовými společnostmi z důvodu, že dané společnosti nerozvážejí ve městě, kde podnik sídlí. Spolupráce pomohla podnikům mít další příjem z prodeje výrobků než pouze z výdejního okénka. Podnikatelské subjekty považují za nejvíce omezující vládní opatření zákaz přítomnosti veřejnosti ve vnitřních prostorech podniku.

Vládní opatření, které omezovalo otevírací dobu, zasáhlo podniky č. 2, č. 3, č. 4. Kvůli nucenému zkrácení otevírací doby poklesly denní tržby podniků. U ostatních podniků č. 1 a č. 5 se běžně zavíralo do 20:00 hod., a proto je omezení otevírací doby nezasáhlo. Všechny podnikatelské subjekty přišly o svou zahraniční klientelu, která se z malé části přes letní sezónu 2020 do podniků vrátila. Provoz podniku č. 2 byl na zahraniční klientele zcela závislý zejména kvůli jeho blízké poloze u historické památky, kterou zahraniční turisté hojně navštěvovali.

Naopak podnikatelské subjekty zaznamenaly velký nárůst návštěvnosti české klientely, která se zvýšila o několik desítek procent v porovnání s rokem 2019. Pražské podniky č. 1, č. 2, č. 3 hodnotily kampaň „*V Praze jako doma*“ za velice úspěšnou a povedenou akci. Cílem kampaně bylo přilákat české občany do hlavního města a částečně nahradit velký úbytek zahraničních turistů, přičemž cíl kampaně byl dle vybraných podniků úspěšně splněn.

Dopadem vládních opatření na podnik nebyla pouze ztráta zahraničních turistů, omezení podnikatelské činnosti a výrazný pokles tržeb, ale majitelé podniku č. 1 a podniku č. 2 museli **změnit koncept podniku**. Vládní opatření neměla negativní dopad jen na podnikatelské subjekty, ale měla nepříznivý dopad i na zaměstnance podniku č. 1 a podniku č. 3. Zaměstnanci negativně reagovali na nestabilní vývoj a změny, které museli majitelé udělat např. změnit pracovní náplň zaměstnanců. Velký počet zaměstnanců dobrovolně podalo výpověď. Kvůli personálním výpadkům muselo vedení podniku č. 1 a č. 3 přijmout nové zaměstnance.

Za rok 2020 se ve třech podnikatelských subjektech změnil celkový stav zaměstnanců. V podniku č. 1 se původní celkový stav 25 zaměstnanců snížil na 22, v podniku č. 2 se celkový stav zaměstnanců 20 snížil na 10. V podniku č. 3 se celkový stav 22 zaměstnanců nezměnil, v podniku č. 4 se celkový stav 10 zaměstnanců zvýšil na 12 a v podniku č. 5 se celkový stav 5 zaměstnanců snížil na 4. Dopady pandemie koronaviru v jednotlivých podnikatelských subjektech měly **vliv na celkový počet zaměstnanců**. Většina podniků musela snížit personální stav zaměstnanců naopak podnik č. 3 dokázal udržet původní stav zaměstnanců a podnik č. 4 dokázal zvýšit celkový stav zaměstnanců.

Všechny podnikatelské subjekty využívaly **dotační program Antivirus**. Čerpání finanční kompenzace pomohla podnikům vyplácet mzdy zaměstnanců a zákonné odvody. Díky tomu nedošlo v podnicích k masivnímu propouštění zaměstnanců. Dotační program **COVID-Nájemné** využívaly všechny podnikatelské subjekty kromě podniku č. 3. Finanční kompenzace dotačního programu COVID-Nájemné pomohla podnikům z poloviny zaplatit vysoké ceny nájmu. Dotační program **COVID-Úvěrový program a Moratorium** využíval pouze podnik č. 2 z důvodu rozsáhlých finančních problémů. Ke konci roku 2020 podniky č. 2, č. 3, č. 4 a č. 5 podaly žádost o finanční kompenzaci z dotačního programu **COVID-Gastro**, který byl vyhlášen 14. prosince 2020. Podnik č. 1 nesplnil podmínku čerpání finanční kompenzace dotačního programu COVID-Gastro.

V průběhu roku 2020 byla podnikům **finanční kompenzace** k využívaným dotačním programům **vyplacena s větším časovým zpožděním**. Jednalo se o zpoždění 30 až 60 dnů. Dlouhá časová prodleva ve vyplacení finančních kompenzací způsobovala podniku č. 2 velké komplikace v platbách svým dodavatelům a věřitelům.

K vyřízení a podání žádosti o finanční kompenzaci k dotačnímu programu Antivirus potřebovali majitelé všech podniků **odborné poradenství od účetních firem**. Podniky č. 4 a č. 5 si k dotačnímu programu COVID-Nájemné vyřizovaly a podaly žádost bez potřebného odborného poradenství. Ostatní podnikatelské subjekty č. 1, č. 2, č. 3 potřebovaly k vyřízení a podání žádosti odbornou pomoc.

Pod vlivem velkého omezení provozu se podniky začaly více zaměřovat na **tvoření pravidelného obsahu na sociálních sítích** (Facebook a Instagram). Sociální sítě dávaly podnikatelským subjektům šanci pravidelně komunikovat s veřejností a rychle informovat veřejnost o dané situaci v podniku. Podniky č. 1 a č. 2 si vytvořily vlastní e-shop a podnik č. 3 si založil vlastní webový formulář, přes který si mohli zákazníci objednávat jejich výrobky. Podnik č. 5 byl motivován k založení instagramového účtu.

Budoucnost stravovacích služeb bude dle názorů vedení vybraných podniků velmi záviset na budoucím vývoji epidemické situace v ČR. Velký počet stravovacích podniků nezvládne své rozsáhlé finanční ztráty a majitelé těchto krachujících podniků skončí se svou podnikatelskou činností. Na druhou stranu podnikatelské subjekty č. 1 a č. 2, vidí **příležitosti i v této složité a nepředvídatelné době**, kterých by chtěli majitelé v budoucnu využít. Tyto příležitosti vedení podniku č. 2 vidí v možnosti, jak změnit vnímání stravovacích služeb v ČR pomocí většího využití sociálních sítí. Dle vedení podnikatelského subjektu č. 1 se také celkově změní trh práce, bude daleko více kvalifikovaných osob s odbornými zkušenostmi a chutí se učit novým věcem.

Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na dopady pandemie koronaviru na stravovací služby a na vybrané poskytovatele stravovacích služeb v České republice. Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit dopady pandemie koronaviru na konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb v ČR. Dílčím cílem práce bylo zjistit názory konkrétních podnikatelských subjektů na budoucnost stravovacích služeb v ČR zasažených pandemií koronaviru.

Teoretickým východiskem pro zpracování praktické části práce byly poznatky o cestovním ruchu a stravovacích službách uvedené v kapitolách 1 a 2. Pro zkoumání dopadů pandemie koronaviru na stravovací služby byly významné poznatky uvedené v kapitole 3, která shrnuje vývoj pandemie koronaviru v ČR, opatření vlády ČR proti šíření nemoci a dotačních programů na podporu podnikatelských subjektů v ČR.

Pro získání dat o dopadech pandemie koronaviru na vybrané podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb autorka zvolila metodu polostrukturovaného rozhovoru, díky které získala data a informace o dopadech pandemie koronaviru na pět vybraných podnikatelských subjektů. V praktické části práce byly rozebrány a zhodnoceny dopady pandemie koronaviru na vybrané podnikatelské subjekty. Jedná se o čtyři podnikatelské subjekty, které se podle členění stravovacích zařízení řadí do kategorie „bary“ a poslední podnikatelský subjekt se řadí do kategorie „restaurace“.

Poznatky získané po vyhodnocení rozhovorů ukazují, že všech pět vybraných podnikatelských subjektů bylo silně zasaženo pandemií koronaviru a přijatými vládními opatřeními. Pandemie koronaviru a s tím související vládní opatření vedly ke snížení celkového stavu zaměstnanců, způsobily rozsáhlý pokles tržeb, ztrátu zahraniční klientely v rámci aktivního zahraničního cestovního ruchu a výrazné omezení provozu.

Získané poznatky ukazují, že komplikovaná situace podnikům přinesla nejen problémy, ale také příležitosti k zásadním rozhodnutím: změnit podnikatelský koncept, rozšířit formy komunikace se zákazníky, více se orientovat na online prostředí a spolupracovat s rozvážkovými službami (Dáme jídlo, Wolt).

U zkoumaných pražských stravovacích podniků orientovaných téměř výhradně na zahraniční návštěvníky se jako příležitost ukázala také orientace na domácí klientelu. To bylo v letní sezóně 2020 potvrzené nárůstem návštěvnosti uvedených podniků v rámci domácího cestovního ruchu.

Poznatky z rozhovorů s vybranými podnikatelskými subjekty ukazují, že i ve složité ekonomické situaci lze najít vhodné řešení, které podniku pomůže překonat krizové období, pokud je vedení podniku schopné využít nabízené příležitosti a pokud existují vhodné dotační programy, které podnikům pomohou přežít. Podnikatelským subjektům velice pomohlo čerpání finančních kompenzací využívaných dotačních programů k zaplacení závazků (mzdy zaměstnanců a zákonné odvody, nájemné za využívané podnikatelské prostory a ostatních provozních nákladů). Podnikům byly vyplaceny finanční kompenzace s časovým zpožděním v rámci 30 až 60 dnů. K vyřízení a podání žádosti k dotačnímu programu Antivirus potřebovaly podniky odborné poradenství, které jim poskytovaly účetní firmy. K dotačnímu programu COVID-Nájemné využily tři podniky odbornou pomoc k vyřízení a podání žádosti o finanční kompenzaci.

Budoucnost stravovacích služeb v ČR je ovlivněna budoucím vývojem pandemie koronaviru a zavedených vládních opatření, která výrazně omezují provoz podnikům. Zcela určitě lze počítat s vyšším počtem stravovacích podniků, které ukončí svoji činnost, protože nejsou schopné se vyrovnat s vysokými finančními ztrátami v době omezujících opatření proti pandemii.

Závěry uvedené v této práci se týkají konkrétních podniků a vzhledem k nízkému počtu zkoumaných podniků je nelze zobecnit. Získané poznatky však ukazují, že zkoumané podniky se musely v roce 2020 vypořádat se stejnými problémy a často je řešily stejným nebo obdobným způsobem.

Seznam použitých zdrojů

- Antošová, G., Vogl, M., & Schraud, M. (2020). Challenges for the Visegrad Group – The Coronavirus Crises and its Impact on Tourism. *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development*. 9(1), 28-32. DOI 10.2478/vjbsd-2020-0006
- Asociace hotelů a restaurací České republiky (2020). *Koronakrizí tvrdě zasažený gastro sektor se potácí na pokraji zkázy. Týdenní ztráty jdou do miliard*. Dostupné 8. 2. 2021 z <https://www.ahrcr.cz/novinky/koronakrizi-tvrde-zasazeny-gastro-sektor-se-potaci-na-pokraji-zkazy-tydenni-ztraty-jdou-do-miliard/>
- Beránek, J. (2013). *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting.
- Čech, J. (1998). *Malá encyklopedie cestovního ruchu vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky*. Praha: Idea servis.
- Čertík, M., Attl, P., Sysel, J., & Vitáková, M. (2001). *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF.
- Český statistický úřad (2021). *Satelitní účet cestovního ruchu*. Dostupné 10. 2. 2021 z https://www.czso.cz/csu/czso/satelitni_ucet_cestovniho_ruchu
- Český statistický úřad (2020a). *Služby – 1. čtvrtletí 2020*. Dostupné 10. 2. 2021 z <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/sluzby-1-ctvrtleti-2020>
- Český statistický úřad (2020b). *Služby – 2. čtvrtletí 2020*. Dostupné 10. 2. 2021 z <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/sluzby-2-ctvrtleti-2020>
- Český statistický úřad (2020c). *Služby – 3. čtvrtletí 2020*. Dostupné 10. 2. 2021 z <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/sluzby-3-ctvrtleti-2020>
- Český statistický úřad (2020d). *Služby – 4. čtvrtletí 2020*. Dostupné 10. 2. 2021 z <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/sluzby-4-ctvrtleti-2020>
- Dostálová, K. (2020). *Prohlášení České republiky při příležitosti Evropského kongresu o cestovním ruchu, 12. října 2020*. Dostupné 10. 2. 2021 z https://tourism-convention.eu/media/td5jw4hu/cze_ministerial-written-statement_cz.pdf
- Dube, K., Nhamo, G., & Chikodzi, D. (2020) *COVID-19 cripples global restaurant and hospitality industry*. DOI: 10.1080 / 13683500.2020.1773416
- Eger, L., & Egerová, D. (2017). *Základy metodologie výzkumu*. (2. vyd.). Plzeň: Západočeská univerzita.
- Francová, E. (2003). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Greene, J. (2006). *Pandemie ptací chřipky všechno, co o ní potřebujete vědět a jak se chránit*. Praha: Práh.
- Hesková, M., Beránek, J., Dvořák, V., Nováková, E., & Orieška, J. (2011). *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. (2. vyd.). Praha: Fortuna.
- Horner, S., & Swarbrooke, J. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada.
- Indrová, J., Malá, V., Mlejnková, L., Netková, J., & Vaško, M. (2004). *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica.
- Jakubíková, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu*. (2. vyd.). Praha: Grada.

Keisler, I., Lobotka, A., & Kotulková, L. (2020). *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újm*. Praha: Wolters Kluwer.

Komenda, M., Bulhart, V., Karolyi, M., Jarkovský, J., Mužík, J., ...Dušek, L. (2020). Complex Reporting of the COVID-19 Epidemic in the Czech Republic: Use of an Interactive Web-Based App in Practise. *J Med Internet Res*, 22(5):e19367 DOI 10.2196/19367

Koronavirus: předpisy ke zmírnění dopadů epidemie (2020). ÚZ č. 1379. Ostrava: Sagit.

Malá, V., Indrová, J., Mlejnková, L., Netková, J., & Vaško, M. (2002). *Základy cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica.

MeDitorial. (2006). *Chřipka a pandemie ptačí hrozba?* Praha: Mladá fronta.

Ministerstvo financí České republiky (2020). *Vláda schválila moratorium na splátky úvěrů a hypoték*. Dostupné 12. 2. 2021 z <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-moratorium-na-splatky-uv-38077>

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020a). *Antivirus – podpora zaměstnanosti*. Dostupné 12. 2. 2021 z <https://www.mpsv.cz/antivirus>

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020b). *Cílený program zaměstnanosti „Antivirus“*. Dostupné 15. 2. 2021 z https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/cileny_program_podpory_zamestnani_Antivirus.pdf/f8a0f92a-3331-a34e-740c-0bf4e18ad2dc

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020c). *Analýza podpory v Programu Antivirus*. Dostupné 15. 2. 2021 z https://www.mpsv.cz/documents/20142/1248138/Analyza_podpory_v_Programu_Antivirus.pdf/88f0ec38-7f2a-66ad-3776-7d7d1a94b923

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020d). *Vládní program Antivirus A+B – základní fakta*. Dostupné 16. 2. 2021 z https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Vladni_program_Antivirus_A_a_B_zakladni_fakta_k_11_12_2020.pdf/

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020a). *Aktuální informace v souvislosti s koronavirem*. Dostupné 16. 2. 2021 z <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/bezurocne-financovani-pro-podnikatele-zasazene-infekci-koronaviru-schvalila-vlada--253333/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020b). *ARCHIV: Výzva k programu COVID – Nájemné*. Dostupné 18. 2. 2021 z https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/kopie-1-vyzva-k-programu-covid-_najemne--257378/

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020c). *Program COVID – Nájemné*. Dostupné 18. 2. 2021 z https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/covid-19-najemne--255305/#_V%C3%BDzva_2

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020d). *Pomoc státu s nájemným: Dotační program MPO čeká evropská notifikace*. Dostupné 19. 2. 2021 z <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/pomoc-statu-s-najemnym-dotacni-program-mpo-ceka-evropska-notifikace--254704/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2021). *Program COVID – Gastro – Uzavřené provozovny*. Dostupné 19. 2. 2021 z https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/informace-o-koronavirusu-program-covid-_gastro-_uzavrene-provozovny--258742/

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020a). *Onemocnění aktuálně: COVID-19 Přehled aktuální situace v ČR. Přehled hospitalizací osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19 dle průběžného hlášení nemocnic*. Dostupné 25. 2. 2021 z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020b). *Epidemiologickou situaci bude nově znázorňovat systém hodnocení PES*. Dostupné 25. 2. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020c). *Onemocnění aktuálně: COVID-19 Přehled aktuální situace v ČR. Denní přehled počtu osob s nově prokázaným onemocněním COVID-19 dle hlášení krajských hygienických stanic a laboratoří*. Dostupné 26. 2. 2021 z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020d). *Onemocnění aktuálně: Přehled aktuálních informací o nemocech v České republice*. Dostupné 26. 2. 2021 z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19--vysvetleni-pojmu>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020e). *Vyjádření ministra Adama Vojtěcha k šíření nákazy COVID-19 v Evropě*. Dostupné 26. 2. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/vyjadreni-ministra-adama-vojtecha-k-sireni-nakazy-covid-19-v-evrope/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020f). *V České republice jsou první tři potvrzené případy nákazy koronavirem*. Dostupné 26. 2. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020g). *Proběhlo první jednání Ústředního krizového štábu*. Dostupné 27. 2. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/probehlo-prvni-jednani-ustredniho-krizoveho-stabu/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020h). *Česká republika zvládá epidemii velmi dobře. Podíl pozitivních záchytů z celkového počtu provedených nadále klesá*. Dostupné 27. 2. 2021 z <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/ceska-republika-zvlada-epidemii-velmi-dobre-podil-pozitivnich-zachytu-z-celkoveho-poctu-provedenych-nadale-klesa/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020ch). *Počty případů onemocnění covid-19 nadále rostou, zpomalení šíření epidemie závisí na zodpovědném přístupu každého občana*. Dostupné 1. 3. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/pocty-novych-pripadu-onemocneni-covid-19-nadale-rostou-zpomaleni-sireni-epidemie-zavisi-na-zodpovednem-pristupu-kazdeho-obcana/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020i). *Rizikové skóre podle PES dosahuje hodnoty 64, epidemická situace se zhoršuje*. Dostupné 1. 3. 2021 z <https://koronavirus.mzcr.cz/rizikove-skore-podle-pes-dosahuje-hodnoty-64-epidemicka-situace-se-zhorsuje/>

Mlejnková, L., & Indrová, J. (2016). *Stravovací služby*. Praha: Idea servis.

Orieška, J. (2010). *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Idea servis.

Ryglová, K., Burian, M., & Vajčnerová, I. (2011). *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada.

Stanciu, S., Radu, R. I., Sapira, V., Bratoveanu, B. D., & Florea, A., M. (2020). Consumer Behavior in Crisis Situations. Research on the Effects of COVID-19 in Romania. *Annals of Dunarea de Jos University. Fascicle I: Economics and Applied Informatics*. 26(1), 5-13. DOI 10.35219/eai1584040975

Startuje kampaň V Praze jako doma (2020). *Praha.eu. Portál hlavního města Prahy*.

UNWTO (2021). *International tourism and COVID-19*. Dostupné 1. 3. 2021 z <https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19>

UNWTO (n.d.). *Glossary of tourism terms*. Dostupné 2. 3. 2021 z <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms>

Usnesení č. 69/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 194 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky

Usnesení č. 76/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 203 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 82/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 211 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 85/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 215 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 106/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 247 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 156/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 396 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

Usnesení č. 219/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 485 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

Usnesení č. 391/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 957 o vyhlášení nouzového stavu

Usnesení č. 392/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 958 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 399/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 995 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 424/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1078 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 425/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1079 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 465/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1192 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 471/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1195 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

Usnesení č. 477/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1201 o přijetí krizového opatření

Usnesení č. 521/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1294 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

Usnesení č. 593/2020 Sb. Usnesení vlády České republiky č. 1373 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

Usnesení vlády České republiky ze dne 12. března 2020 č. 194. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABMNHPSV>

Usnesení vlády České republiky ze dne 13. března 2020 č. 203. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABMNLVUVR>

Usnesení vlády České republiky ze dne 14. března 2020 č. 211. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABMPBJNVK>

Usnesení vlády České republiky ze dne 15. března 2020 č. 215. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Omezeni-pohybu-osob.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 18. března 2020 č. 247. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABMTK5CCN>

Usnesení vlády České republiky ze dne 31. března 2020 č. 353. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABN8N8BT2>

Usnesení vlády České republiky ze dne 9. dubna 2020 č. 396. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIABNHNCN22>

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. dubna 2020 č. 485. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIABPAAB35S>

Usnesení vlády České republiky ze dne 18. května 2020 č. 550. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABPQQHSVO>

Usnesení vlády České republiky ze dne 1. června 2020 č. 605. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIABQ7BSD9Q>

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2020 č. 957. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABTXK4WF6>

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2020 č. 958. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABTXK4Y1T>

Usnesení vlády České republiky ze dne 8. října 2020 č. 995. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABU7M54CD>

Usnesení vlády České republiky ze dne 14. října 2020 č. 1039. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIABUFNE8W3>

Usnesení vlády České republiky ze dne 21. října 2020 č. 1078. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Pohyb-osob-1078.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 21. října 2020 č. 1079. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Omezeni-obchodu-a-sluzeb-1079.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 16. listopadu 2020 č. 1192. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/uv201116-1192.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 20. listopadu 2020 č. 1195. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/uv201120-1195.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 20. listopadu 2020 č. 1201. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Omezeni-maloobchodu-1201.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 10. prosince 2020 č. 1294. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/nouzovy-stav-1294.pdf>

Usnesení vlády České republiky ze dne 14. prosince 2020 č. 1328. Dostupné z <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABWDCR4VJ>

Usnesení vlády České republiky ze dne 23. prosince 2020 č. 1373. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/nouzovy-stav-1373.pdf>

Vláda ČR (2020a). *Do třetího stupně PES přejde Česko ve čtvrtek, rozhodla vláda.* Dostupné 3. 3. 2021 z <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/do-tretiho-stupne-pes-prejde-cesko-ve-ctvrtek--rozhodla-vlada-185260/>

Vláda ČR (2020b). *Harmonogram uvolňování podnikatelských činností, opatření ve školách a v sociálních službách.* Dostupné 4. 3. 2021 z <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/harmonogram-uvolnovani-podnikatelskych-cinnosti--opatreni-ve-skolach-a-v-socialnich-sluzbach-180969/#podnikatelske-a-dalsi-cinnosti>

Vláda ČR (2020c). *Prísnejší opatření 4. stupně PES začnou platit v pátek, rozhodla vláda, postiženým podnikatelům pomohou další kompenzace.* Dostupné 4. 3. 2021 z <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/prisnejsi-opatreni-4--stupne-pes-zacnou-platit-v-patek--rozhodla-vlada--postizenym-podnikatelum-pomohou-dalsi-kompenzace-185641/>

Vláda ČR (2020d). *Vláda schválila finanční pomoc malým firmám a živnostníkům postiženým kvůli koronaviru, stát nakoupí respirátory.* Dostupné 5. 3. 2021 z <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-financni-pomoc-malym-firmam-a-zivnostnikum-postizenym-kvuli-koronaviru--stat-nakoupi-respiratory-180179/>

Vláda ČR (2020e). *Vláda schválila pravidla rozvolňování mimořádných opatření od 11. května, nouzový stav platí do 17. května.* Dostupné 7. 3. 2021 z <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-pravidla-rozvolnovani-mimoradnych-opatreni-od-11--kvetna--nouzovy-stav-plati-do-17--kvetna-181302/>

Vystoupil, J., Šauer, M., Holešinská, A., & Metelková, P. (2006). *Základy cestovního ruchu.* Brno: Masarykova univerzita.

WHO (2020a). *Statement on the second meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV).* Dostupné 27. 2. 2021 z [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov))

WHO (2020b). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19-11 March 2020.* Dostupné 10. 2. 2021 z <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

WHO (2020c). *COVID-19.* Dostupné 1. 2. 2021 z https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/transcripts/who-transcript-emergencies-coronavirus-press-conference-full-13mar2020848c48d2065143bd8d07a1647c863d6b.pdf?sfvrsn=23dd0b04_2

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Zákon č. 205/2020 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Seznam tabulek

Tab. 1: Časový harmonogram činností praktické části	29
Tab. 2: Meziroční pokles tržeb v oboru stravování a pohostinství v roce 2020 v porovnání s rokem 2019	31

Seznam obrázků

Obr. 1: Vývoj pandemie a přijatá vládní opatření v ČR v první polovině roku 2020	21
Obr. 2: Vývoj pandemie a přijatá vládní opatření v ČR ve druhé polovině roku 2020 ..	22
Obr. 3: Vývoj počtu hospitalizovaných osob a osob s vážným průběhem onemocnění COVID-19 v ČR	23
Obr. 4: Vybrané dotační programy na podporu podnikatelských subjektů v ČR v roce 2020	27

Seznam použitých zkratk

COVID-19	Coronavirus disease 2019
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
HDP	Hrubý domácí produkt
PES	Protiepidemický systém
PHEIC	Public Health Emergency of International Concern
UNWTO	United Nations World Tourism Organization
WHO	World Health Organization

Seznam příloh

Příloha A: Struktura služeb v cestovním ruchu

Příloha B: Harmonogram uvolnění podnikatelských a dalších činností

Příloha C: Vzorový e-mail pro respondenty

Příloha D: Otázky pro podnikatelské subjekty

Příloha A: Struktura služeb v cestovním ruchu

Služby v cestovním ruchu			
služby cestovního ruchu		ostatní služby	
dodavatelské služby	zprostředkovatelské služby	specializované služby pro CR	služby místní infrastruktury v cílovém místě
informační	informační	informační	informační
dopravní	cestovních kanceláří	pojišťovací	obchodní
ubytovací	cestovních agentur	směnárenské	komunální
stravovací		pasových orgánů	zdravotnické
sportovně-rekreační		celních orgánů	policejní
kulturně-společenské			záchranné
lázeňské			poštovní
kongresové			telekomunikační
venkovského CR			
průvodcovské			
asistenční			
animační			

Zdroj: Hesková a kol. (2011, s. 106)

Příloha B: Harmonogram uvolnění podnikatelských a dalších činností v roce 2020

HARMONOGRAM UVOLNĚNÍ PODNIKATELSKÝCH A DALŠÍCH ČINNOSTÍ			
1	2	3	4
Pondělí 20. dubna	Pondělí 27. dubna	Pondělí 11. května	Pondělí 25. května
<ul style="list-style-type: none"> - Řemesla s provozovnou - Farmářské trhy - Autobazary a autosalóny - Venkovní tréninkové aktivity profesionálních sportovců s vyloučením veřejnosti v menších skupinách za přesně definovaných podmínek (sportovci s profesionální smlouvou, vrcholoví sportovci MO – AČŘ a MV ČR) - Svatby do 10 osob za specifických hygienických podmínek 	<ul style="list-style-type: none"> - Provozovny do 2 500 m² (včetně turistických informačních center), pokud nejsou v nákupních centrech nad 5 000 m² (netýká se provozoven, které budou otevřeny v dalších etapách) - Autoškoly - Posilovny a fitness centra bez využití zázemí (sprchy, šatny) - Bohoslužby do 15 osob za přesně definovaných podmínek (povoleno již od 24. 4. 2020) - Knihovny - Zoologické, botanické a dendrologické zahrady (venkovní prostory) 	<ul style="list-style-type: none"> - Všechny provozovny v nákupních centrech * - Provozovny nad 2 500 m², které nejsou v nákupních centrech - Restaurace, hospody, bufety, kavárny, vinotéky, pivotéky s prodejem přes výdejní okénko a v rámci venkovních (letních) zahrádek - Holičství a kadeřnictví, pedikúry, manikúry, solária, kosmetické, masérské, regenerační nebo rekondiční služby - Muzea, galerie a výstavní síně - Zámky, hrady, skanzeny (venkovní prostory) - Organizovaný trénink profesionálních i amatérských sportovců s účastí nejvýše 100 osob (venkovní i vnitřní sportoviště) - Bohoslužby do 100 osob - Divadla, kina a ostatní kulturní aktivity do 100 osob - Kulturní, společenské, sportovní akce do 100 osob - Svatby do 100 osob za specifických hygienických podmínek 	<ul style="list-style-type: none"> - Restaurace, hospody, bufety, kavárny, vinotéky, pivotéky (vnitřní prostory) - Hotely, venkovní kempy a další ubytovací zařízení (včetně jejich restaurací a kaváren) - Taxislužby (dosud nepovolené) - Živnosti, při kterých je porušována integrita kůže (tetování, piercing) - Zámky, hrady za přesně definovaných podmínek - Zotavovací akce apod. pro děti do 15 let věku - Další včetně opatření v cestovním ruchu - Zoologické, botanické a dendrologické zahrady (včetně vnitřních prostor)
Ostatní činnosti budou povoleny následně během června dle aktuální epidemiologické situace			
* V případě pozitivní epidemiologické situace a specifických hygienických podmínek			
 MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU		 MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY	

Zdroj: Vláda ČR, (2020b)

Příloha C: Vzorový e-mail pro respondenty

Dobrý den,

jmenuji se Simona Skalná, jsem studentkou Západočeské univerzity, Fakulty ekonomické v Chebu. V současné době píši bakalářskou práci na téma dopady pandemie koronaviru na českou ekonomiku. Ve své praktické části bakalářské práce se zaměřuji na dopady pandemie koronaviru na jednotlivé stravovací podnikatelské subjekty v ČR. Chtěla bych Vás poprosit, zda by bylo možné realizovat s Vaším podnikem osobní rozhovor do mé bakalářské práce. Výsledky z rozhovoru mohou být dle Vašeho uvážení veřejné nebo anonymní.

Předem Vám chci poděkovat za Vaš čas a ochotu

Přeji hezký zbytek dne

Skalná Simona

Zdroj: Autorka, (2021)

Příloha D: Otázky pro podnikatelské subjekty

<p>1. Jaká byla finanční situace v podniku počátkem roku 2020?</p>
<p>2. S jakými problémy jste se potkal/a při svém podnikání v roce 2020?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakým způsobem jste je řešil/a
<p>3. Jakým způsobem změnila pandemie letní sezónu ve Vašem podniku?</p> <ul style="list-style-type: none">• O kolik procent (přibližně) se v letní sezóně snížil počet Vašich hostů ve srovnání se stejným obdobím roku 2019?• Jak se změnila návštěvnost české a zahraniční klientely ve Vašem podniku v letní sezóně roku 2020 ve srovnání s letní sezónou v roce 2019?• Jaká byla finanční situace ve Vašem podniku v letní sezóně roku 2020?
<p>4. Jakým způsobem Váš podnik zasáhla pandemie?</p> <ul style="list-style-type: none">• O kolik procent (přibližně) se snížily Vaše tržby v roce 2020 v porovnání s rokem 2019?• Jak se změnil Váš stav zaměstnanců v roce 2020?• Jak se změnila návštěvnost Vašeho podniku v roce 2020 oproti roku 2019?• Jaké změny v podniku jste musel/a provést v důsledku pandemie?
<p>5. Přinesla pandemie koronaviru pro Vaše podnikání nové příležitosti?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jaké? V jakých oblastech?
<p>6. Jaké vládní programy na podporu podnikatelských subjektů znáte?</p> <ul style="list-style-type: none">• Využíval/a jste některý Vámi zmíněný dotační program?• Potřeboval/a jste odborné poradenství k přípravě žádosti o poskytnutí finančního příspěvku z uvedeného programu?• Zhodnoťte administrativní náročnost přípravy a podání žádosti• Zhodnoťte rychlost poskytnutí finanční kompenzace• Zhodnoťte celkový přínos Vámi využívaného dotačního programu pro Váš podnik
<p>7. Jaký dopad měla vládní opatření na Váš podnik?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jak jste reagoval/a na Vámi zmíněné vládní opatření ve Vašem podniku?• Jaká vládní opatření byla pro Váš podnik nejvíce omezující?
<p>8. Perspektivy Vašeho podniku</p>
<p>9. Jak vidíte budoucnost Vašeho oboru v České republice?</p>
<p>Co dalšího považujete v rámci probírané problematiky za důležité, ale dosud to nebylo v rozhovoru zmíněné</p>

Zdroj: Autorka, (2021)

Abstrakt

Skalná, S. (2021). *Dopady pandemie koronaviru na českou ekonomiku* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická, Česká republika.

Klíčová slova: cestovní ruch, stravovací služby, COVID-19, dopady pandemie koronaviru

Tato bakalářská práce je zaměřená na problematiku dopadů pandemie koronaviru na stravovací služby a vybrané poskytovatele stravovacích služeb v ČR. Cílem práce je zhodnotit dopady pandemie koronaviru na konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb. Dílčím cílem práce je zjistit názory vybraných podniků na budoucnost stravovacích služeb v ČR. Práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola se zaměřuje na charakteristiku cestovního ruchu, druhů a forem cestovního ruchu a ekonomických přínosů cestovního ruchu pro ČR. Druhá kapitola je zaměřená na služby cestovního ruchu a stravovací služby. Třetí kapitola popisuje problematiku pandemie koronaviru, šíření nemoci COVID-19 na území ČR, přijatá vládní opatření a dotační programy. Ve čtvrté kapitole je popsána metodika praktické části práce. Pátá kapitola je zaměřená na dopady pandemie koronaviru na obor stravovacích služeb v ČR a konkrétní podnikatelské subjekty v oblasti stravovacích služeb. Poslední kapitola shrnuje získané poznatky.

Abstract

Skalná, S. (2021). *Impacts of the coronavirus pandemic on the Czech economy* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia in Pilsen, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: tourism, catering services, COVID-19, impacts of the coronavirus pandemic

This bachelor thesis is focused on the impact of the coronavirus pandemic on catering services and selected businesses providers of catering services in the Czech Republic. The aim of this thesis is to evaluate the effects of the coronavirus pandemic on specific businesses in the field of catering services. Another aim of the thesis is to find out from selected companies the opinion on the future of catering services in the Czech Republic. This thesis is divided into six chapters. The first chapter focuses on the characteristics of tourism, types and forms of tourism and economic benefits of tourism for the Czech Republic. The second chapter is focused on tourism and catering services. The third chapter describes the issue of the coronavirus pandemic, the spread of the COVID-19 disease in the Czech Republic, government measures and subsidy programs. The fourth chapter describes the methodology of the practical part of the thesis. The fifth chapter focuses on the effects of the coronavirus pandemic on the field of catering services in the Czech Republic and specific business entities in the field of catering services. The last chapter summarizes the knowledge.